

Afganistanas antraip

Argumentai už 'defenzyvinę' jo okupaciją

Vytautas Meškauskas

Afganistano okupacija susilaukė didelio pasipiktinimo ir susirūpinimo, ją laikant sovietų žingsniu į Indijos vandenyną. Iš taip aiškinančio vienbalsio choro išsiskyrė tik Vakarų Vokietijos socialdemokratų frakcijos Bonnos seime vad Herbert Wehner, pareiškęs, kad tai buvusi sovietų apsisąugojimo priemonė! Jo balsas turi nemažai reikšmės ne tik dėl dabar turimos pozicijos, bet ir dėl buvusios komunistinės praeities. Ilgus metus praleidusiam Maskvos komunizmo internacionale, jam neturėtų būti svetimas ir dabartinio politbiuro galvojimo būdas ir sumetimai. Toks pareiškimas buvo nelabai parankus partiečiams. 'Su tokiom kalbom' - aiškina jie pravačiai 'Wehneris apsinkina derybas ir su amerikiečiais ir su rusais.'

Labai gerai informuotas Der Spiegel praneša, kad Bonnos vyriausybė nuo pat sovietų įsiveržimo į Afganistaną pradžios, remdamsi savo žvalgybos institucijų analizu, vieningai laikėsi pažiūros, kad invaziją Maskva įsikiusi visų pirma norėdama apsaugoti savo įtakos zoną - strateginiai sumetimai buvo tik antraeiliai. Tačiau kaip ten būtų, okupacija, vistic kuriais sumetimais, yra smerktina. O svarbiausia, sovietų buvimas Afganistane pakeičia nusistovėjusią lygsvarą ir už tat politinis uždavinys - taip aiškina socialdemokratų partijos reikalų vedėjas ir kitas Rytų ekspertas Egon Bahr - yra arba atstatyti status quo, eventualiai Afganistaną neutralizuojant, arba, jei tas jau neįmanoma, atstatyti lygsvarą kokiais kitais būdais - stiprinant pasienio valstybes, ar JAV karinių pajėgų tame rajone įvedimu.

Apie sovietų gresmę naftai tiekiančiam rajonui jau esame daug rašę. Ir apie jų smarkų ginklavinimą, kurį tas pats Wehneris laiko baimės, o ne agresijos noro ženklu. Už tat šį kartą kiek sustokime prie argumentų, kuriais įrodinėjama kad sovietai iš tikro neturėjo jokios kitos išeities, kaip įsiveržti į Afganistaną.

Atsakymas į klausimą, kam Maskvai prireikė Afganistaną, gali būti toks: ne dėl pačio to krašto ir jo strateginės padėties, bet apsaugojimui savo kolonialinės imperijos Pietvakarių. Nors čia gyvena daugiausia rusų negu, pav. okupuotoje Lietuvoje, tačiau skirtumas tarp pavienio ruso ir to pakraščio gyventojų yra didesnis negu tarp rusų ir lietuvių.

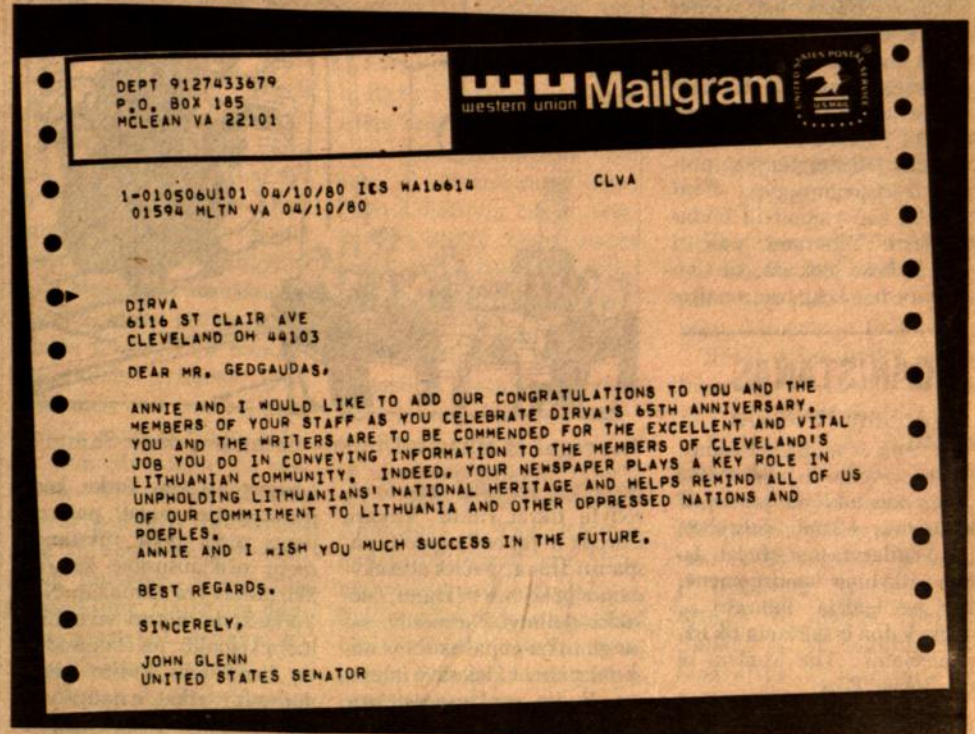
Tame sąryšyje prisiminti Lietuvą verčia ir faktas, kad Rusijai tuos Pietvakarius prijungė ne kas kitas kaip Konstantin Petrovič von Kaufmann

mums žinomas iš spaudos draudimo laikų, vokiečių kilmės Vilniaus general-gubernatorius. Užkariavimas nebuvo labai sunkus - didesnis už Vakarų Europą plotas apsiėjo maždaug tūkstantį užmuštų ir 3,000 sužeistų. Kraštas buvo vietomis turtingas našia dirva ir mineralais. Iki 1908 metų čia savanoriškai, o iš dalies ir prievarta, persikėlė 700,000 naujakurių. Bet nepaisant stiprintos kolonizacijos, šandien rusų Kazachstano respublikoje tėra 42.4, Turkmenistane 14.5, Usbekistane 10.8, Tadžikistane 11.9, Kirgizijoje 29.2 nuosimčių visų gyventojų. Daugumą sudaro vietiniai, kurių nepriklausomybės ambicijas, o likimo ironija, paskatino kaip tik spalio revoliucija. Tačiau, mat, visoms tautoms buvo pažadėta laisvė. Bet kai jos norėjo tuo pasinaudoti, prieš jas buvo pasiūsta kariuomenė. Partizaninės kovos su sovietų armija užsitęsė 10 metų. Daug aukų pareikalavo ir Stalino priverstinė kolchonizacija.

Likę didžiausius priešus naujiems Kremliaus valdovams atrodė esąs Islamas. Buvo taip smarkiai prieš tą tikėjimą kovojama, kad iš 24,000 mečečių (maldos namų) liko tik 240, t.y. vienas nuosimtis. Tik kovodamas su Hitleriu, Stalinas rado gerų žodžių pranešimams.

(Nukelta į 2 psl.)

Dirva pradeda 65 gyvavimo metus

Dirvai pradendant minėti 65 metus, buvo gauta iš JAV senatoriaus John Glenn tokio turinio telegrama.

LIETUVIŲ FONDAS PASIRUOŠĖ SUVAŽIAVIMUI

Lietuvių Fondo vadovybė aptarė artėjančio narių metinio suvažiavimo programą.

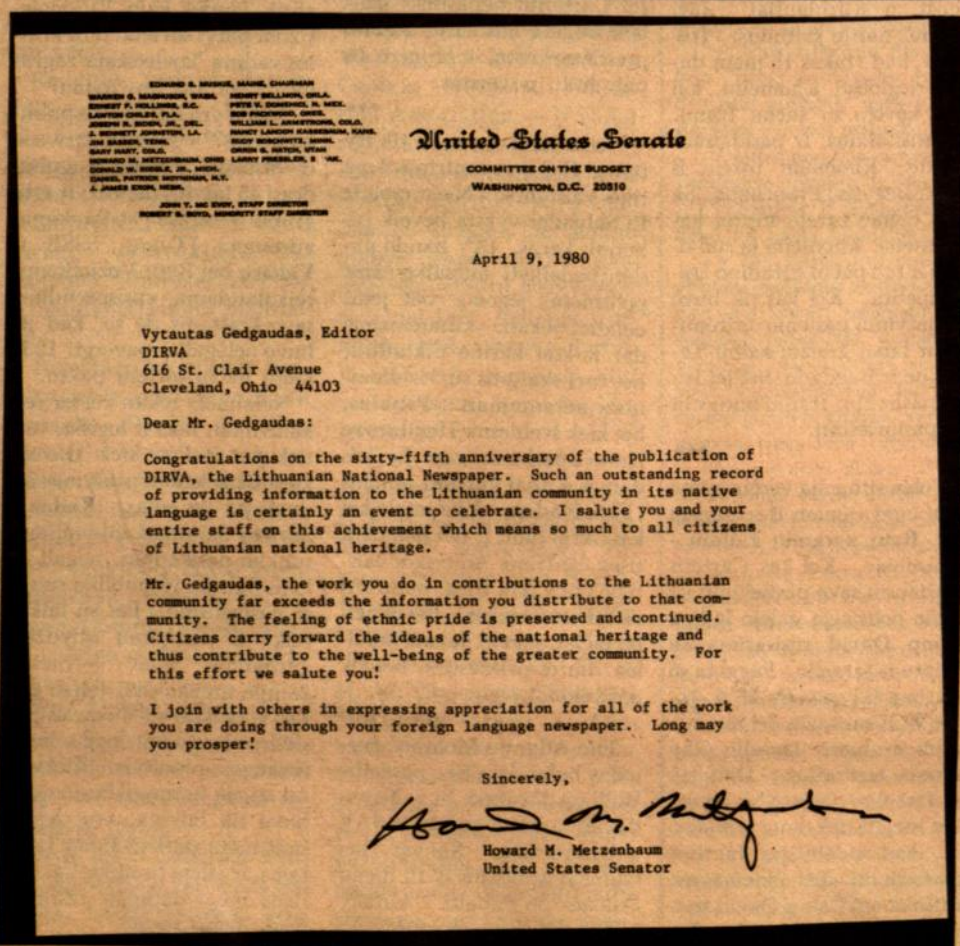
Valdybos pirm. dr. G. Balukas painformavo, kad paruošė 1979 metų apyskaitą, darbotvarkę, trumpus pranešimus apie Lietuvių Fondo Tarybos, Valdybos, Investavimo ir Pelną skirstymo komisijų veiklą ir išsuntinę kiekvienam LF nariui. Lietuvių Fondo 17-tas metinis suvažiavimas įvyks š. m. gegužės 3 d. Jaunimo Centre, Chicagoje. Suvažiavimo proga vykdomas vėjus ir ruošiamas vakarienė. Įmokėję 100 dol. gauna 1 bilietą į vakarienę nemokamai.

Pelną skirstymo komisija turėjo pirmą posėdį ir paskirstė dalį šių metų pelno. Prieš vasaros atostogas numato turėti dar vieną posėdį. Pranešimą padarė dr. J. Valaitis.

Lietuvių Fondo Taryba patvirtino pirm. dr. G. Baluko pristatytą valdybą: pirm. dr. G. Balukas, vicepirm. — St. Baras, J. Kučėnas, adv. S. Kuprys ir dr. M. Vygandas, sekr. K. Girvilas, išd. K. Barzdukas, kontrol. P. Želvys, reng. vadovė M. Rėmienė ir inform. ved. A. Juodvalkis. Dr. G. Balukas pasiūlė 1980 metus skelbti antrojo milijono metais ir jį užbaigti.

Taryba išklaušė dail. A. Valeškos ir adv. P. Žumbakio pranešimus, apie reikalą prie Lietuvių fondo įsteigti komisiją ir asignuoti pinigų, mirusių lietuvių dailininkų kūriniams įsigyti ir saugoti. Po pranešimo ir diskusijų, nutarta sudaryti komisiją iš šių narių: dr. K. Ambrozaičio, dr. G. Baluko, P. Sodeikos, dr. A. Razmos, dr. J. Račkausko ir dail. A. Valeškos. Teisiniu patarėju sutiko pasilikti adv. P. Žumbakis. Pradžiai Taryba paskyrė 3000 dol. Reikalui ištikus, ir kitos meno šakos bus įjungtos į šį fondą. Meno Fondo steigimas buvo labai aktualus, nes reikia skubiai tvarkyti mirusio dail. Prano Domšaičio paliktą meno kolekciją,

(Nukelta į 3 psl.)

Dirvai pradendant minėti 65 metus, buvo gautas iš JAV senatoriaus Howard M. Metzbaum tokio turinio laiškas.

Audros debesys Artimuose Rytuose. — Ir Centrinėje Amerikoje. — Tuo tarpu Pabaltys toliau lieka 'Sovietskaja zagranica'.

Prezidento Carterio nutarimas pagaliau nutraukti santykius su Iranu, pats vienas neturės daug įtakos, jei neris talkos Vakarų Europoje ir Japonijoje. Iranas vis dar parduoda naftos už 25 milijonus dolerių į metus, ir tos sumos užtenka reikalingiausiom prekėms iš užsienio įsigyti. O tai reiškia, kad vienintelis būdas priversti Teheraną paleisti įkaitus lieka blokada, kuri nutrauktų bet kokį Irano naftos

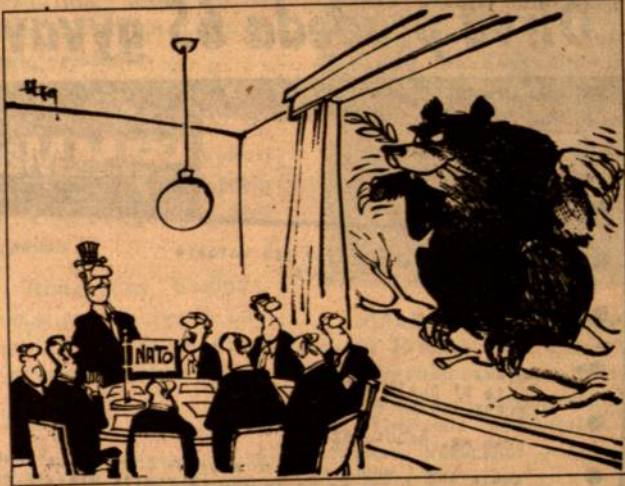
AFGANISTANAS...

(Atkelta iš 1 psl.)

voslavams ir mahometonams. Dėl to, o vėliau ir norint savo pusėn patraukti naujas nepriklausomas Islamo valstybes, buvo sudaryta net oficiali Islamo tikybinė bendruomenė, kuri net leidžia laikraštį ... anglų kalba ir skiriama tik užsieniečiams: The Moslem of the Soviet East.

Oficialūs, KGB kontroliuojami, Islamo dvasininkai - kurių tėra tik saujalė - neturi jokio pasisiekimo masėse, išlaikiusiose mahometonų papročius be jokios oficialės organizacijos. Šiandien jų yra 50 milijonų, kurie ne tik nesijaučia esą rusai, bet jų ir nekenčia. Jie dauginasi labai smarkiai ir sudaro didelį pavojų sovietų imperijai (mes šioje vietoje jau kelis kartus minėjome lenkų-gruzinių kilmės prancūzė Helene Carriere d'Encausse, kuri pirma Vakaruose išpopuliarino faktą, kad sovietams nepasisekė 'susovietinti' savo Islamo pasekėjų ir todėl šiaandien jie sudaro vienintelį apčiuopiamą pavojų sovietų imperijai).

Taip žiūrint, šacho nuvertimas ir Khomeini išgalėjimas Irane sovietams sudarė didesnę pavojų negu Vakarams. Iš tikro, pirmi pasiūsti į Afganistaną sovietų kariai, daugiausiai rezervistai iš kaimyninių sovietų respublikų, pasirodė blogi imperijos gynėjai. Kai kurie jų net skatino afganus kariauti prieš rusus, jiems aiškindami: 'Mūsų tėvai nekovojo, už tat šiandien mes esame vergai'. Jie gaudytės gaudė Korano egzempliorius, už kuriuos namuose juodoje rinkoje galima gauti net 1,000 rublių. Už tat sovietai greitai tuos rezervistus pradėjo keisti kareiviais iš kitų sovietų respublikų. Atsakyti tų sričių sovietai vien ūkiniais sumetimais negali. Jos reikalingos ir žemės ūkiui ir sunkiajai pramonei. Už tat, trumpai tariant, politinio Islamo atgimimas turėjo labai nesuraminti sovietus, nors kartais - kaip Teherano įkaitų byloje - jis pasitarnauja ir jų interesams. Kremlius turėjo būkštauti, kad jei jų pasta tytas Kabulo režimas neišsilaikytų, islaminis sąjūdis netrukėtų persimesti ir į jo viešpatiją. Rezultate mahometonų skaičius Sovietijoje, afganus pridėjus, pasako nuo 50 iki 65 milijonų.

"... o gal iš tikro tai taikos balandis, dėde Samai?"

eksportą. Jei tokia grėsmė atrodytų tikrai rimta, Vakarų Europa ir Japonija galėtų paspausti Iraną, pačios atsakydamos prekybos su Iranu, blokados galimybę atmetus, sąjungininkai nepasiskubins nukariauti bent kiek savo interesus. Iš viso, sunku surasti priežastį, dėl ko JAV turėtų pyktis su Iranu. Abu kraštai turi daugiau bendrų interesų negu skirtingų. Todėl ir nieko nedarant, įkaltai Teherane ilgai niui turėtų pasirodyti tokiu anarchizmu, kad galėtų būti tyliai paleisti. Jei ne Amerikos media, duodanti tokią puiką progą priešiška propagandai, tas laikas jau būtų seniai atėjęs.

...

Susilpnėjęs Iranas vilioja ne tik sovietus ten sustiprinti savo įtaką. Tų pačių sovietų labai gerai apginkluotas Irakas dabar mano, kad jam atėjo proga atimti dalį pasienio teritorijos Irano pusėje, kuri yra apgyventa arabų, o ne pačių persų, o svarbiausiai - turi gausius naftos šaltinius. Ironiška, kad Irakas 15 metų davė prieglobstį Khomeini, kai pats kovojo su šacho Iranu. Tik susitaikius, ir pasidalinus kurdus, Khomeini turėjo iš ten kraustyti į Prancūziją. Sachas tačiau turėjo stiprią kariuomenę, Khomeini ją sunaikino ir tuo pačiu sužadino Irako apetitą. Kol kas tik buvo tik nežymių pasienio susirėmimų ir labai griežtų kalbų Teherane ir Bagdade, bet jei Irakas pasiryžtų, Iranui būtų sunku pasipriešinti.

...

Tokia situacija verčia sumažinti ugnį vienam iš seniausių Art. Rytų neramių židinių - Palestinoje. Kol kas Carteris didžiausiu savo pasisėkimu už sienio politikoje galėjo laikyti Camp David susitarimą su Egiptu ir Izraeliu. Pagal tą susitarimą iki gegužės 26 d. turėtų būti susitarta dėl autonomijos arabams Izraelio okupuotose teritorijose. Dabartinė Izraelio vyriausybė norėtų jį įsigyti tiek daug naujokų, kad galėtų jas faktinai kontroliuoti. Tai, žinoma, neatitinka nei Camp David susitarimo dvasiai nei raidei. Begina vyriausybė tačiau aiškiai aiškina, kad jei žydai gali laisvai

apsigyventi New Yorke, kodėl jie to paties negali padaryti jiems prieš porą tūkstančių metų priklausiusiose žemėse? Skirtumas yra nemažas. New Yorke žydai neturi savo ginkluotų kolonijų, jos čia pasiduo da bendriems krašto įstatymams ir tvarkai, o naujokynai Palestinoje turi visai kitokį uždavinį. Su Bego pažiūra nesutinka ir daugumas žydų. Nustatyta, kad jei rinkimai įvyktų šiandien, Izraelyje absoliučia dauguma laimėtų liberali Darbo partija, kuri kraštą valdė nuo 1948 iki 1978 metų, nors niekados neturėjo daugumos (už tat su kitų mažesnių partijų koalicija). Bet, jei labai spausi Begina, jis tuo atveju susilauktų ir nuosaikesnių pažiūrų žydų simpatijų, lygiai kaip sankcijos prieš Iraną sukeltų simpatijų Khomeiniui. Iš kitos pusės, būtina duoti progą Egiptui įrodyti kitoms arabų valstybėms, kad derybos yra geras kelias atgauti bent dalį prarastų teritorijų. Jei Carteriui nepasiseks įkalbėti Beginą nusileisti, Sadato prestižas kristų ir ko gero jis pats būtų nuverstas.

...

Nemalonumų yra ne tik Rytuose. Dviejose centrinės Amerikos valstybėse - Nicaragua ir El Salvador vyksta beveik pilietinis karas. JAV bando padėti išsilaikyti nuosaikesnėms politinėms jėgoms, bet joms nelabai sekasi. Guatemala dar laikosi karinė diktatūra, bet turi skaitytis su vis didesniais neramumais. Panašus, bet kiek švelnesnis Hondurо režimas išperka sau ramybę, leisdamas Kubai gabenti ginklus į El Salvadorą. Vienintelė kol kas tikrai rami ir net demokratiška centrinės Amerikos valstybė yra Costa Rica, neturinti savo kariuomenės. Revoliucijai tačiau sukelti dažnai nereikia rimtos priežasties, bet tik pakankami jėgos.

...

The Atlantic Monthly žurnalas balandžio Nr. paskelbė William Attwood, buv. Newday dienraščio leidėjo ir JAV ambasadoriaus Kenyai bei Guineai išpūdžius iš 10 dienų kelionės po Pabaltį. Atrodo, kad jis ten buvo pereitų metų rudenį. Nors jis nieko naujo mums nepaskelbia, tačiau dėl

■ Iš kitos pusės

Antanas Juodvalkis, rašydamas balandžio 3 d. Dirvoje apie Bendruomenės valdybų konferenciją Detroite, tarp kitko paminėjo ir PASAULIO LIETUVIO bėdas:

"Diskusijų metu ne tiek kalbėta dėl turinio, kiek svarstyta nepateisinamas vėlavimas... Dalių dalis irgi manė, kad reikia ir karikatūrų ir veiksmų pokalbių, nors kai kam tas ir nepatiktų. Redakcija dirba be atlyginimo ir atiduoda savo laisvalaikį. Vienam numeriui paruošti reikia apie 380 val."

Jei jau skaičiuojamos praleistos valandos, blogai. Amerikos lietuvių spaudą išlaikė ir išlaiko tie, kurie valandų neskaiciuoja, bet jai atidavė VISĄ savo gyvenimą.

Iš kitos pusės žiūrint, Bendruomenė už tat ir susilaukė nepasisekimo, nes jo valdinių pažiūrų vadai pirmiausiai metėsi į tas sritis, kuriose Amerikos lietuviai buvo pusėtinai susitvarę: reprezentacija Washingtone ir spauda. Pirmoje nieko daugiau nepasieksi kaip tik fotografijos su prezidentu, antroje - turėjome net per daug laikraščių. Žinoma, galima paklausti: jei Susivienijimai turi savo organus, kodėl jo negali turėti Bendruomenė? Prašom! Skirtumas čia tik būtų, jei Bendruomenė laikytumėsi ne kokia atskira visuomenės sekta, bet beveik valstybės, jungiančios visus piliečius ar tautiečius, pakaitalu. Tuo atveju, ypač, jei Bendruomenė, kaip aiškinama, laikytina demokratinė institucija, kodėl jai reikalingas savas laikraštis? Juk nei JAV-ėse, nei Vak. Vokietijoje, nei D. Britanijoje, nei Švedijoje ar Norvegijoje nerasi "oficiozo". Praktiškai, jei Bendruomenė nori ką nors paskelbti, jai pigiau ir svarbiausia greičiau galima būtų padaryti per egzistuojančius laikraščius. Juk jų tarpe yra net dienraščiai. Jei ji to padaryti nemoka, išduoda savo kaip tik ne 'bendruomenišką', o siaurą 'sektinį' galvojimą ir totalines užvaldymo užmačias.

Bet ir čia yra išeitis. Jei bendruomenė turi pinigų savo laikraščio išleidimui, ji galėtų juos naudingiau išleisti, duodama skelbimus jau egzistuojantiems laikraščiams. Normaliu tarifu už informacinio pobūdžio skelbimus, dvigubu už poleminių pobūdžio, barantis su kitais veiksniais. Visi būtų patenkinti. Ir niekam į galvą neateitų skaičiuoti veltui praleistų valandų.

vm

savo padėties, atrodo, galėjo atviriau išsikalbėti su JAV ambasada Maskvoje, iš kurios gavo informacijų, neprieinamų eiliniam turistui iš Amerikos, ir todėl, nors kalba savo vardu, jo pažiūros laikytinos tipiškoms šio krašto gyventojų nuotaukoms.

Aplamai imant, jis jaučia daug simpatijų Baltijos tautoms, pas kurias viešėdamas, girdi, jauties kaip Europoje. Už tat patys sovietai tuos kraštus vadina 'Sovietskaja zagranica', bet kas bus toliau?

'Kokia yra Baltijos respublikų ateitis?' - klausia Attwood ir atsako: 'Pereitą rugpiūtį drąsi 45 latvių, lietuvių ir estų grupė pasirašė atsisaukima, adresuotą JT-oms, SSSR ir Vakarų bei Rytų Vokietijoms, reikalaujama apsisprendimo savo kraštams dėl to, kad jie buvo nelegaliai pavergti 1939 metų nacių-sovietų paktu.

Nelaimei, tokios rūšies reikalavimai, nors ir logiški, turi tiek pat įtakos, kiek Havajų karališkos šeimos prašymas atiduoti jai tas salas. Kadangi Sovietų Sąjungos subyrėjimas sunkiai patikėtinas, negali tikėtis Baltijos respublikų statuso pasikeitimo. Bet su laiku, taika ir įtempimų atlydžiu, gyvenimas tame Sovietijos kampe greičiausiai toliau gerės, kontaktai su Vakarais pasidarys lengvesni negu buvo įtaringoje praeityje. Kiekvieno atveju jų nepriklausomybė buvo tik laikina, vos dvidešimt metų patirtis tiems kraštams, ir eilėje tų metų toji patirtis buvo daugiau fašistinė negu demokratinė.

Jei turėtų pasirinkimą, daugumas baltiečių greičiau-

siai pasirinktų Vengrijos statusą, su teise santykiuoti ir prekiauti tiesioginiai su kitom valstybėm. Tačiau Rusija niekados savo noru neatidavė nė vieno hektaro žemės, ir dabar jau bijo autonominio tautinio judėjimo Sovietinėje Azijoje, todėl šansai tokiam savitumui yra lygūs nuliui.

Tuo tarpu rusų partijos veikėjai su pabaltiečių pavardėmis, kurie Maskvos buvo pasiūstį valdyti tuos kraštus, po truputį išmiršta ir išskyla nauja vietoje gimusių komunistų karta. Jie greičiausiai bus linke ginti Baltijos regiono kultūrinės savybės, kurios davė pagrindą 'sovietiskaja zagranica' frazei.

Ir taip gyvenimas tose respublikose greičiausiai liks kiek prastesnis (a shade more drab) kaip Vengrijoje ar Rumunijoje, bet taip pat kiek šviesesnis negu Rusijoje. Ir jei neturi kitokio pasirinkimo kaip tik priklausyti Sovietų Sąjungai, tai tikriausiai verta trijų švelnių valio!

Nuo autoriaus viešnagės ir išpūdžių paskelbimo praėjo vos keli mėnesiai, bet kiek daug pasikeitimų per juos jau pergyvenome.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

W O M A N
HOUSEKEEPER/COOK
LIVE IN PREFERRED
Catholic Rectory
ST. DAVID CHURCH
Arnold, Mo.
314-296-5485

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription per year \$13.00. Single copy 20 cents.

Prenumerata metams \$13.00, pusė metų \$7.00 • Atskiro numerio kaina 20 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomone • Nepaspausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

VISIEMS PASAULIO LIETUVIAMS

Čiurlionis — Lietuvių tautinio meno ansamblis, 1941 m. sausio 15 d. pradėjęs darbą Vilniuje, karo audrose persiorganizavęs Austrijos Vienoje, persikėlę į Vokietijos Detlingeną ir 1949 m. atsikėlę į JAV Clevelandą, švenčia 40 metų sukaktį. Jo steigėjas ir meno vadovas kompozitorius-dirigentas Alfonsas Mikulskis tuo pačiu metu mini savo muzikinės veiklos 50 metų sukaktį. Tų dviejų sukakčių minėjimo akademija įvyksta 1980 m. gegužės 4 d. Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos salėse — 18022 Neff Rd., Cleveland, Ohio 44119.

Per 40 metų Čiurlionio ansamblis yra davęs daugybę koncertų ir įvairių meninių pasirodymų. Koncertavo tremtinių ir pabėgėlių stovyklose, JAV, Prancūzijos ir Didž. Britanijos armijų kariams, Europos ir Amerikos didžiųjų miestų salėse lietuviams ir kitataučiams. Lietuviams tai buvo šauksmas svetimuose keliuose nepasimesti, o kitataučiams — supažindinimas su mūsų tautos kūrybiniais lobiais ir prašymas padėti.

Ansamblio vadovas muzikas Alfonsas Mikulskis per tą visą laiką visu savo kūrybiniu pajėgumu, lietuvių tautinės dainos ir muzikos meile, darė viską, kad toji laisvojo lietuvių kūryba lengvintų ir trumpintų kelionę į tautos laisvę. Per jo muzikinio darbo 50 metų susikrovė dideli glėbiai jo originalios kūrybos ir harmonizuotų liaudies dainų.

Visa tai, švenčiant tas garbingas sukaktis, reikia atžymėti ne vien akademija, bet ir specialiu leidiniu. Tame leidinyje reikia atspausinti visą tą originalią muziką Alfonso Mikulskio kūrybą, kad ji išliktų ateičiai ir visiems būtų prieinama. Savaimė suprantama, kad tai didelis ir nemažai kaštuojantis darbas. Bet atsimeinant, kad Čiurlionio ansamblis, per 40 metų su tautine daina, muzika ir šokių keliavęs per plačiuosius kraštus, turi daug simpatikų ir draugų, jų pagalba tas darbas įmanomas.

Šiuo atsišaukimu mes ir

kreipiamės į jus prašydami tam sumanymui paramos. Skirkite tam reikalui auką kas kiek galite. Visos tos aukos bus nuoširdžiai įvertintos ir už jas padėkotos. Auką siųskite komiteto išdininkei: Ona Jokūbaitienė — 3000 Hadden Road, Euclid, Ohio 44117. Čekius rašyti: LTM Čiurlionio ansamblio vardu. JAV aukas galima nurašyti nuo pajamų mokesčių.

Švęsdami tas garbingas sukaktis mes kviečiame visus, kurie tik galite, atsilankyti į rengiamą akademiją. Taip pat tikimės, kad gausiai atsiliepsite ir į mūsų prašymą auką paremti užsimotą darbą.

Sukakčių minėjimo komitetas:

Jaunutis P. Nasvytis,
Jurgis Malskis,
Ona Jokūbaitienė,
dr. Danielius Degėsys,
Juozas Stempužis.

LIETUVIŲ FONDAS PASIRUOŠĖ...

(Atkelta iš 1 psl.)
kuria yra susidomėję sve-timtaučiai.

Renginių vadovė Marija Rėmienė kvietė aktyviau įsijungti į pavasarinį vajų, didinti įnašus ir dalyvauti vajaus vakarieneje.

Lietuvių Fondo leidinio darbui, vadovaujami A. Bagdono, stumiasi pirmyn ir baigiama rinkti medžiagą.

Investicijų komisija persitvarkė ir savo pirmininku išsirinko Povilą Sodeiką, jauną ir energingą ekonomistą. Invest. komisija pasiskirstė darbais ir stiprins Fondo investavimus, kad jie būtų saugūs ir nešėtų geras palūkanas. Numatytam žemės pirkimui Taryba pritarė ir leido mokėti pasiūlytą kainą.

Visi Tarybos nariai ieško geriausių ir saugiausių šaltinių Lietuvių Fondo kapitalą investuoti ir gauti didžiausią pelną.

Šiuo metu Lietuvių Fondo pagrindinis kapitalas pasiekė 1,665,280 dol. Nuo Fondo pradžios paskirstyta 643,819 dol. Palikimais gauta 211,058 dol. (aj)

KOVOTOJAS PRIEŠ ŠMEIŽTUS

Chicagos priemiesčių mokyklų vadovybė susidomėjo dr. Juozo Prunskio parašyta knygele "LITHUANIA'S JEWS AND THE HOLOCAUST". Ypatingas dėmesys atkreiptas į faktą, kad naciams okupavus Lietuvą, Vilniaus Universiteto bibliotekos tarnautoja Ona Šimaitė, rizikuodama savo gyvybe, išgelbėjo daugelį Lietuvos žydų.

Evanston Township vidurinė mokykla yra gausi žydų tautybės mokinių skaičiumi. Jie į čia atvyksta iš Evanston miesto ir apylinkių. Mokyklos direktorius Jules Yoshen greitai laiku pradės kursą šioje mokykloje, kuris gvildens žydų naikino jau įvykusį faktą. Šita studija finansuojama Evanston mokyklų sistemos (Evanston Public School System). Mat, Evanston ir apylinkė yra žymi žydų tautybės inteligentų susitelkimu; čia jų yra daugiau, negu bet kuriame kitame Chicagos rajone.

Antanas J. Van Reenan — Antanas Adomėnas, gyvenantis Chicagoje, Evanston Township vid. mokyklos mokytojas, supažindino direktorių Yoshen su kun. J. Prunskio "Lithuania's Jews and the Holocaust" (Published by Lithuanian American Council, Inc., Chicago, Ill. 1979).

Direktorius Jules Yoshen, perskaitęs minėtą knygėlę, buvo labai sujaudintas lietuvių drąsa žydų gelbėjimo atžvilgiu, nes jie visi rizikavo savo gyvybe.

Sąryšyje su minėtų studijų giminingumu, Evanston mokyklų mokytojų sąjungos prezidentas Mr. Robert Roth, parašė laišką Washington Pedagoginiam Centrai (National Education Association — N.E.A.) reikalaudamas, kad ateity visi filmai ir informacijos iš Sovietų šaltinių, būtų nuodugnai tiriami, kad komunistinė imperialistinė propaganda nebūtų įsiskverbusi ir jei taip, kad būtų atmesta, kad Lietuva, Latvija ir Estija neprivalo būti traktuojama, kaip Sovietų teritorija.

Pres. Roth — mokytojas ir bendradarbis Van-Reenan E. T. H. S. yra tautiniai delegatai į konvencijas, kurios nustato gaires N.E.A. (National Education Association).

Dabartiniu laiku (E. T. H. A.) Evanstono Mokyklos Mokytojų Taryba A. Adomėno-Van Reenan, pageidavimu, reikalauja, kad N.E.A. atšauktų "Nežinomo karo" (Unknown War) filmo patvirtinimą kaip tinkamą naudojimui pedagoginiams tikslams, nes kaip jau spaudoje buvo rašyta, filmas prasilenkia su tiesa, faktai iškraipyti.

A. Adomėnas — Van Reenan taip pat yra rašęs spaudoje: Chicago Tribune, Chicago Sun Times, South-West Economist ir Herald (Chicago), kad rusų kolonialinės okupacinės armijos būtų atšauktos iš visų Rytų Europos ir Centrinės Azijos kraštų.

Sąryšyje su tuo, Centro ir Rytų Europos draugiškų ryšių palaikymui susivienijimo viceprezidentas Dr. Jan. F. Mozelewski sako: "Narsi lietuvių tauta prievarta į SSSR inkorporuota ir nuo 1944 metų vis tebekovoja laisvės atgavimui."

Pasikeisdamas nuomone su dr. J. Prunskiu, Amerikos Lietuvių Tarybos nariu, kongresmanas Martin Russo (Illinois) taip pat tą nuomonę palaiko. Istorijos mokytojas Antanas Adomėnas — Van Reenan konstatuoja, kad yra būtina kontroliuoti istorinį tikslumą bei teisingumą, liečiantį rusų kolonialinę okupaciją Pabaltijo valstybėse ir nemaitinti einančią mokslus ir ieškančią tiesos jaunuomenę, šališkomis informacijomis. Kai mes žengiamo į naują erą, kur trečiojo pasaulio tautos pradeda su-

prasti rusų "išlaisvinimo" taktiką vartojamą Afganistane, tas ypač yra svarbu.

Antanas J. Van Reenan — Antanas Adomėnas greta tiesioginės savo profesijos, kaip istorijos mokytojas, yra ir Lietuvių žurnalistų Sąjungos narys. Evanston Township High School, kurioje Antanas Adomėnas dirba yra skaitoma viena iš geriausių net National Teachers Association, nes akademinis lygis yra išskirtinai aukštesnis.

LIETUVIŲ OPEROS SPEKTAKLIAI

Chicagos lietuvių operos kolektyvas šių metų sezonui stato dvi operas: Čarminą Buraną ir Pajacus.

Spektakliai įvyks š. m. balandžio 19, 20 ir 26 d.d. Marijos auditorijoje.

Dirigentas A. Vasaitis, režisierius D. Hicks, solistai — G. Čapkauskienė, M. Momkienė, C. Kogut, S. Baras, A. Brazis, A. Grigas, P. Gudas, J. Savrimas, L. Stukas ir operos choras. Baletas — 40 šokėjų, choreografija V. Karosaitė ir J. Puodžiūnas.

Bilietus prašoma įsigyti iš anksto Vaznelių prekyboje, 2501 W. 71st St., Chicago, Ill. 60629, telef 312-471-1424.

Šis bei tas SKIRPTAS

Draugo Kertinėje Pr. V. rašo: "Pareiginio, proginio dainavimo bei skambinimo mūsųose... yra daugiau negu reikia. Tai savotiškai naudinga pseudomuzika. Proginis koncertų repertuaras pavirsta visų tų pačių paprastų dainelių kartojimu, prieškarinių romansų, banalių šlagerių... Klausimą — ko reikia išeivijos muzikiniame gyvenime? — turėtų rimtai apsvarstyti mūsų kultūrininkai... Šiandien išeivijoje lietuvių muzikos deivė dažnai gajama iš namų... Savąją kūrybą reikia kuo plačiau atskleisti — ir ankstybesniąją, ir šiuolaikinę".

• Kiek anksčiau Stasys Liepas apie muzikinę kultūrą prabilo "balsu šaukiančio tyruose!.. Seniai mus spirgina vienas degantis punktas: galų gale vieną kartą reikia visu rimtumu išspręsti ir mūsų muzikinės reprezentacijos aktualiąją problemą".

Dailės parodos proga Ad. Valeška rūpinasi "dail. Prano Domšaičio kūrinių kolekciją sutelkti lietuvių rankose", tačiau jo "sugestijos ir pastangos ne kartą išeivijos interesuose pasilieka tik balsu šaukiančiu tyruose", priduria red. K. Bradūnas.

• Dėl kultūrinės periodikos ir knygų net dar dažniau išgirstam panašius nusiskundimus, o centrinių pastangų tom negerovėm taisyti nesimato. Štai VI. Juodeikos II tomui išėjus spaudoj pareikštas nusistebėjimas, kodėl tokio lygio veikalo leidybos "vargais turi rūpintis autoriaus našlė, o ne pinigniegieji, įvairiaplaukiai fondai". Tačiau daugelis mūsų autorių turėjo gimdyti knygas, visai mūsų tautinei kultūrai labai reikšmingas, vien savo rūpesčiu ir jėgomis, be reikiamos paskatos ir visuomeninės globos. Šie faktai parodo mūsų išeivijos gana žemo lygio veidą. Jonas Narbutas ne tik parašė, bet ir savo lešom išleido didžiulį veikalą apie nepriklausomos Lietuvos sportą. A. Krikštopaitis pateikė beveik visapusišką istoriją apie jūrininkystę. Petras Gudelis parašė ir išleisdino du tomu apie nepriklausomybės kovų svarbų tarpinį, sutelkdamas daug vertingos dokumentacijos. O kiek įvairių laisvės dvidešimtmečio sričių dar neaprašyta, ar mes paskatinam, ar ieškome asmenų, kurie dar pajėgtų tai atlikti? Ar bent žinome, ko mūsų kultūros darbuose itin trūksta?

• O Lietuvių Fondo nemažos lešos ligi šiol tebedalijamos pagal priekin drąsiau atkištą delną, nes L.F. vadovybė ne kaip neprisipaš centrinių organų mūsų veikloje, kad įsteigtų rimtą ir pastovų vienatę kultūros darbams planuoti bei šelpiti. Padrikos ir vienišos, nors geriausios pastangos — tėra tik graudus skylių užkamšiojimas. Darbai lieka neišbalansuoti, sunkiau atsiplėsiama nuo primityvaus lygio, rezultatai daug menkesni, nei galėtų būti. Tokia nuostolinga būklė gniuždo ir visuomenės dvasinį gajumą, atpratina nuo rimto požiūrio į savos kultūros vertybes.

Čia naujai Kultūros tarybai pats artimiausias uždavinys: į tuos įvairius balsus tyruose pagaliau veiksmingai reaguoti.

Išpūdžiai lankant P. Amerikos lietuvius

Vaclovas Kleiza, PLB vykdo, vicepirmininkas, kovo 14 d. valdybos posėdyje papasakojo išpūdžius apie lietuvių gyvenimą Urugvajuje, Argentinoje ir Brazilijoje. Kelionėje jis išbuvo tris savaites (vasario 6-26 d.) ir susitiko su minėtų kraštų LB ir kitų organizacijų vadovais, bei dalyvavo Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo minėjimuose.

Iš aplankytų trijų kraštų, mažiausia lietuvių kolonija yra Urugvajuje, o didžiausia — Brazilijoje.

Urugvajuje LB funkcijas atlieka Lietuvių Kultūros draugija, vadovaujama G. Mačiansko. Gyvi yra du veiklos centrai: Lietuvių Namai ir parapija, vadovaujama kun. Jono Giedrio, S. J. Leidžia biuletenį "Mūsų žinios", veikia taut. šokių grupė "Ąžuolynas", vad. dr. Alf. Stanevičiaus. Politinė veikla labai ribota,

nes valdžia stipriai varžo. Kultūrinė veikla taip pat silpna, nes trečios kartos lietuviai nemoka lietuviškai. Tenkinamasi taut. šokiais ir bažnytiniu choru. Lit. švietimas menkas, nors apie 40 asmenų (vaikų ir suaug.) du kart savaitėje susirenka ir mokosi lietuvių kalbos.

Argentinoje yra 3 didesni lietuvių telkiniai: Buenos Aires, Berisse ir Rosario. Yra sudaryta Argentinos lietuvių organizacijų ir spaudos taryba (ALOST). Veikia trys centrai: Lietuvių Centras (pirm. Julius Mičiūdas), Susivienijimas lietuvių Argentinoje (pirm. H. Levanavičius) ir parapija — kleb. kun. Steigvila. Leidžia "Laiką", red. O. Kairelienė. Yra senelių namai ir šalpos draugija "Birutė". Berise veikia "Nemuno" ir "Mindaugo" draugijos. Rosario mieste veikia LB apylinkė, vad. J. Papečkio.

Argentinoje lietuviai turi gerus ryšius su spaudos, radijo ir TV žmonėmis. Argentinos valdžia neprisideda prie olimpinių žaidimų boikoto, tai ir lietuviai nieko negali padaryti. Kultūrinė veikla gana gyva. Veikia net kelios taut. šokių grupės, oktetas "Žibutės", parapijos choras, turi garsiąją Adrijaną Jocyte, kuri ir šiaurės Amerikoje prieš porą metų koncertavo. Švietimas yra liūdnoje padėtyje: būtų norinčių mokytis lietuvių kalbą, bet visai nėra mokytojų. Įsikūrė Lietuvių Jaunimo Sąjunga. Argentinos lietuvių organizacijos ir draugijos turi savo namus ar sales.

Brazilijoje — San Paulo yra didžiausias lietuvių telkinys, susibūręs į LB-nę. Veikia Lietuvių S-ga, kuriai priklauso trys mokyklų pastatai, statyti dar Lietuvos nepriklausomybės metais. Veikli lietuvių parapija, vad. kun. Šeškevičiaus ir prie jos seniausia šv. Juozapo draugija, įst. 1928 m. prel. P. Ragažinsko. Turi stovyklavietę "Lituanika". Leidžia "Mūsų Lietuvą" — stipriausią Pietų Amerikos laikraštį. Brazilijoje lietuviškumas stipriausiai išsilaikęs. Ekonomiškai lietuviai geriausiai įsikūrę, nors infliacija stipriai smaugia.

Politinėje veikloje mažai reiškiasi. Turi veiklius asmenis — prel. P. Ragažinską ir advokatą Algirdą Sliesoraitį. Kultūrinėje veikloje gyvai reiškiasi: turi taut. šokių grupes, "Volunges", parapijos chorą, literatūros būrelį ir net bandė suorganizuoti mokyklą, bet iš pradėjusių 10 mokinių, beliko vos pora. Veikia Jaunimo sąjunga, skautai ir ateitininkai. Su daugeliu jaunimo galima susikalbėti lietuviškai. Turi krepšinio ir futbolo komandas. Ruošiasi dalyvauti VI-je taut. šokių šventėje ir II PL Dienose (1983 m.).

Minėtuose Pietų Amerikos kraštuose lietuviška veikla silpnėja, nes po II pasaulinio karo, čia atvyko labai mažai lietuvių. Trečios kartos lietuviai menkai moka ar ir visai nemoka lietuviškai, nes daugelis yra kilę iš mišrių šeimų. Bet yra ir labai gražių prošvaisčių ir pavyzdžių. Nori palaikyti ryšius su didesnėmis lietuvių kolonijomis, keistis turimais kultūriniais vienetais ir bandyti atgaivinti nykstančią lietuvių II ir III kartoje.

Pageidauja lietuvių kalbos mokytojų, filmų ir skaidrių iš lietuvių gyvenimo. Nepageidauja aukšto lygio muzikų ir paskaitininkų, bet nori mažesnių meno vienetų bei solistų. Labai gražiai prisimena Simo Kudirkos atsilankymą. Lietu-

3422 WEST MARQUETTE RD.
CHICAGO, ILLINOIS 60629
PHONE: 312 625-6887
U.S.A.

LIETUVŲ FONDAS **LITHUANIAN FOUNDATION**

LF PELNO SKIRSTYMO KOMISIJA PASKYRĖ

UŽ 1979 \$93,768.15.

(1979: III.17 \$16,700, V.30 \$6,000, IX.8 \$29,8000
XII.7 \$20,012 ir 1980.I.18 \$21,256.15)

Byl.
Nr.

79-01 1, 2, 3	JAV LB Švietimo t-bai Lituan. mo-kloms remti \$16,200, jaunimo spaudai, konkursams \$4,150, mokslo priem. paruošti \$1,800, leisti \$2,200	\$24,350.00
79-02 1, 2	JAV LB Kultūros t-bai PLB arch. \$3,000, premijoms \$4,000 — dailės \$1,000, muzikos \$1,000, teatro \$1,000 ir lituanist. studijų \$1,000, Vaiciūlaičio „Aukšinei kurpelei“ išleisti \$1,000, parenti literat. vakarus ir rašytojų recitalius \$1,000, dubliuoti kun. Kezio film. \$1,000	\$10,000.00
79-03 1	PLB Švietimo t-bai už jaun. kltr. veiklą parenti \$500, P. Am. 5 lietuvaiteis Vasario 16 gimn-je \$2,500,	\$3,000.00
79-04 1, 2, 3	PLB v-bai PLJ IV kongr. Fin. k-tui \$3,000, per Kultr. talkos k-ją P. Am. „Ąžuolyną“ ir „Žibutes“ parenti \$2,000, už lietu. spaudą remti pagal sąrašą \$300.	\$5,300.00
79-05 1, 2	Pedag. lituan. ins-tui skoloms apm. \$1,362, iš „A. Stankaus F.“ 7.57% nuo \$20,000 stip., leidiniams, mokslo pr. \$1,514.	\$2,876.00
79-06	Lietuvos agron. Sibiro tremt. pag-ti f-do Linai Bildušaitei agronomiją studijuoti nuo \$5,500 - 7.57%	\$416.00
79-07 1-19	Iš „J. Krukonio stip. f-do“ nuo \$143,036: 51-7.57% stipend.: žr. priedą	\$15,998.00
79-08	Lituanistikos inst. Liet. išėv-os bibliogr. par. už 1978 \$1,000, 1979 \$2,000	\$3,000.00
79-09(78-56)	Prof. R. Šilbajoriui versti straipsnius į rusų kalbą	\$1,000.00
79-10(78-61)	Vincentui Liulevičiui išleisti „Amerikos lietuvių ekonominė veikla“	\$500.00
79-12(78-78)	ALKA muziejų parenti	\$1,000.00
79-13(78-80)	LF v-bai per Inf. vedėją radijo val. remti \$1,000, lietuvišką spaudą remti pagal sąrašą \$1,000.	\$2,000.00
79-16	Pranui Naujokaičiui honoraras už Liet. literatūros IV t.	\$1,200.00
79-19(78-53)	Lietuvių meno dr-jai parenti meno galeriją	\$1,000.00
79-21	LKB kronikoms leisti s-gai ispanų ir prancūzų klb. kronikas leisti	1,500.00
79-22	Baltimorės lietuvių muziejui gintaro eksponatus įsigyti	\$500.00
79-23	J. Žilevičiaus liet. muz-jos archyvui remti archyvą pagal sąmatą	\$500.00
79-25	Bogutams, Jonui ir Teresei parenti Gyvosios ist. projektą pagal sąm.	\$1,000.00
79-27	LKMA Chicagos židiniui Vilniaus un-to 400 m. minėjimą parenti	500.00
79-31	IV Mokslo ir kūrybos simpoz. k-tui leisti leidinį, vardyną, tekstus ir kt.	\$1,000.00
79-32	Lietuvių operai „Liucijos“ operą pastatyti	\$1,000.00
79-33	Arvydui Žygui vykti į Punsą tautosaką rinkti	\$1,000.00
79-35	LF v-bai lietuviams studentams, kurie vykdyt vasaros darbų planą	\$2,000.00
79-37	Lietuvių rašytojų dr-jai LRD metinė 1979 premija	\$1,000.00
79-40	Lituanus Quaterly žurnalui remti	\$500.00
79-42	Lietuvių foto archyvui remti filmą apie St. Barzduką	\$1,000.00
79-43	LKMA išleisti Suvažiavimo darbų IX t.	2,500.00
79-49	Br. Railai („Vilties“ spaudos d-jai) padėti išleisti „Vaivos ryškė“	\$1,000.00
79-50	Ethnic Community Services paruošti, išvesti ir išleisti Holocaust in Lithuania — Lituanus žurnale	\$2,500.00
79-51	Muencheno taut. šokių gr. „Ratukui“ padėti dengti skolas	\$500.00
79-53	Lietuvių operai pastatyti „Pajacus“ ir „Carminos Buranos“	\$1,000.00
79-54	Vasario 16 gimnaziją remti per PLB valdybą	\$628.15
79-56	Lietuvių kunigų vienybei per kun. Puzevičių LKKB leisti anglų klb.	\$1,500.00
79-57	Liet. dailės inst. ruošti Vasario 16 repr. parodą ir rinkti monogr. medž.	\$1,000.00

Iš viso už 1979

\$93,768.15

Rašydami testamentus, neužmirškime Lietuvių Fondo, įrašykime į testamentą numatytą sumą:

„LITHUANIAN FOUNDATION, A NON - FOR - PROFIT, TAX EXEMPT, ILLINOIS CORPORATION, 2422 W. MARQUETTE ROAD, CHICAGO ILLINOIS 60629“

Lietuvių Fondas 1962—1980.III.27 turėjo:

1. Pagrindinio kapitalo bruto \$1,666,945.11
2. Pajamų \$895,846.69

3. Per Pelno Skirstymo Komisiją, remiantis protokolais, lietuviškiems reikalams (švietimui, kultūrai, premijoms, stipendijoms ir moksliniams veikalams) paskirstęs \$668,796.50

Visi statykime Lietuvių Fondą, kad jis pasiektų 2 milijonus ir kasmet galėtų skirti lietuvių daugiau kaip 150 tūkstančių dolerių.

PUIKIAUSIUS KAILIUS

rasite tik pas vienintelį lietuvių kailininką Chicagoje

NORMANA BURŠTEINA

Telefonai:

krautuvės: (312) 263-5826
namų: (312) 677-8489

185 N. Wabash Ave.
Chicago, Ill. 60601
Antrame aukšte.

\$14,783 — \$19,627

(Depending on Experience)
(5% Shift Differential)

RN'S

THE STATE OF MICHIGAN
NEEDS YOU!

- MEDICAL-SURGICAL
- PSYCHIATRIC AND DIALYSIS
- CHRONIC-REHABILITATION UNITS
- EMERGENCY ROOM

ARE YOU UNCHALLENGED IN YOUR CURRENT POSITION?

ARE YOU INTERESTED IN THE DEVELOPMENT OF A NEW NURSING SPECIALTY? MALE AND FEMALE HEALTH CARE PROVIDERS AT THE STATE PRISON OF SOUTHERN MICHIGAN IN JACKSON ARE FORGING A NEW FRONTIER IN NURSING WITH THE CORRECTIONAL SETTING.

CHECK OUT THE FRINGES:
YOU'LL BE DELIGHTFULLY IMPRESSED!

CALL: Grace Burkholder, RN
(517) 787-8400

Between the hours of 8 AM-4 PM for an interview
(Alternative Action/Egal Employment Opportunity)

viškų knygų neįkanda, nes platus išsisklaidymas trukdo suėjimui ir pagreitina nutautėjimą. Kiek sąlygos leidžia, bando išlaikyti lietuviškas vertybes ir perduoti jaunajai kartai. (aj)

Kaip ir pas mus, taip ir ten, jaunimas tolsta nuo parapijų bei lietuviškų centrų ir bėga į priemiesčius. Per

KŪRYBA IR MOKSLAS

Muzikinės refleksijos

Jonas Švedas

Po fleitininko Petro Sakalo Odinio ir akompaniatorės Ramintos Lampsatytės rečitalio, įvykusio š. m. kovo mėn. 29 d. Clevelando Valstybiniame universitete.

Koncerto globėjai: LB Clevelando Apylinkės Valdyba.

KALBOS VARGAI

T. KLYGA

Nemaža mūsų spaudos bendradarbių jau taip įstinę senose nuodėmėse — vargu ir vėlykiniai apsimastymai jų kietas sąžines išbudino ir bent kiek į padoresnį kalbos kelią atves? Beveik beviltiška vėl ir vėl priminti tas pačias ydas, kurios įžūliai tebeknibžda mūsų skaitinių lakštuose. Juk iš tiesų nėra gana tik svetimų žodžių išvengti, kai savi žodžiai, netinkamai ar ne vietoj vartojami, nuolat akį ir ausį bado. Tai tie ne iš šaknų niekaip neišraunami, kaip — atsiekti, atsiekimas, to posėkoje ar daugumoje, prisuntė, užmetinėjimais, amžinos atminties ir t.t. Argi šios kandydės nė vėzdū neišmušamos?

Betgi turim būrį padorių rašto žmonių, kurie, šių aitrų "recidyvų" jau atsikratę, nori kaskart aukštesnio kalbinio lygio siektis. Mokant žodžius grynai atrinkti ir surikiuoti, dar būtina ir išraišką kultūrinti, stilių tobulinti. Mūsų nugalėjimas, sumenkęs stilius atgraso skaitytojus ir klausytojus. Net visai taisyklinga kalba gali būti silpna ir įspūdžio nedaranti, neįtikinanti. Kodėl? Kenkia žodžių netaupus tvanas be saiko — mintį atskiedžia, kalbą daro skystą ir tuščiaavidurę. Tad visų pirma atsikratyti visų kartojimų be dykus priedus — tarkim tik tai, kas būtina. Tebus kaip sėjai grūdą — be pelų, be niekalų. Parašę žinią ar straipsnį, bent trečdaliu dar sutrumpinkim. Pvz. kiek prigaištam veltui vien kartojimu įvardžių: jis, ji, aš... Tai anglų kalbos įtaka. Lyg užmiršom, kad mūsų veiksmazodžio galūnė nusako ir asmenį: dirbu, surengėm, eikim... Čia pridėdami įvardžiai tik atskiedžia turinį ir darosi įkūrūs. Taip pat anąkart minėtieji yra, buvo — vis kartojami tuščiai išplečia rašinį, daro skystą stilių. Todėl būtina ugdytis žodžio taupumą ir talpumą, puoselėti tobulesnę kalbos išraišką.

Puošni, minkštasuoliais, bei sofomis apstatyta salė, kurios lubos, bei sienos kietmedžio: akustika puiki, kur besėdėtum. Žodžiu, aplinka "lordiška". Kurie atvyko į rečitalį, galėjo jaustis tikrai lordiškai. Deja, publikos apsiečiai neprisirinko. Kas ją atbaidė — ar pusvalandžio kelionė, ar kamerinė muzika — nežinia.

Fleitos repertuaras nuo baroko laikų iki nūdienio yra gausus ir turtingas, atžymėtas žinomų kompozitorių vardais, daugumoje pačių fleitistų, kurių kūryba dažniausiai pakliūdavo į muzikologijos stalčius, arba muzikos mokyklose tapdavo technikinėmis studijomis.

Šiame rečitalyje Odinio "tour de Force" buvo ankstyvo 19-to šimtmečio fleitisto — kompozitoriaus F. Kuhlau sonata, kuri muzikine prasme nusilenkė V. Montvilos nepretenzingiems "Trikampiams".

Tokia istorijos ironija. Čia norėjau pabrėžti keistoką Odinio programos pasirinkimą.

Trumpai apie kiekvieną programoje kūrinių.

VENGRISKA FANTAZIJA Op. 26... F. Doppler (1821-1883). Truputį apie Doppler'į. Fleitininkas, Vienos baleto dirigentas ir, be abejo, įtakingas asmuo. Kuo? Opus 26? Elegantiška salioninė tema, bei jos melodinių tonų paraitymas, nekeičiant harmoninės slinkties. Tiek inovacijos, kiek tempas keičiasi. Ir viskas vietoj: kur pradėta ten ir sustota (užbaigta).

Liūdnė situacija, bet humaniškesnė — **HORO no UMI** (Pavasario jūra) Michio Miyagi (1894-1956). Būdamas septynerių metų apako. Taip pat aklo mokytojo Nakajėina mokintas tapo KOTO (japonų styginio instrumento) virtuozas, kurį jis pagerino pridėdamas daugiau stygų — iki septyniolikos.

Michio Miyagi japonų delegatas tarptautiniame liaudies šokio bei muzikos festivalyje Europoje 1953 metais. Prirašė eibę (virš tūkstančio) kūrinių minėtam KOTO. Muzika deskriptyvi, pastoralinė, paremta keliais monotoniškais populiariųjų vakarietiško akordų kartojimais, atrodo, priklausančių terapinėj riboj / nebent, KOTO europiečiai supopuliarino ir tuo pačiu japoną "nujaponino".

SONATA G-MUR, Op. 83 Nr. 1... Fr. Kuhlau (1786

— 1832). Ši Odinio "Tour de Force" sonata turi gražių dialoginių momentų, bet jie tik blykstelėjimai: po temos, bei imitacijos instrumentų dualizmas dingsta, palieka tik klausimas, kaip nustatytoje formoje pateikti pačią kompoziciją, kurios techninė "rendicija" puiki, bet be turinio.

SIUITA H-MOLL... J. S. Bach (1685-1750). Šiame šimtmečiuje harpsikordistė Wanda Landowska pareiškė: tu grok Bachą kaip tu nori, aš grosiu kaip JIS nori (sic). Reikėtų prisiminti jos niekuomet neprarastą "romantinį" Bacho muzikos supratimą.

Odinio "rendicija" viduryje 19-20 šimtmečio sankryžoje: lyg Bachui neužtektų emocinių gaidų. Pavyzdys: ligatūra arba apimanti grupės gaidų, nesimbolizuojama legato, staccato ar atsikvėpimais. Ligatūra — vizualiniai padedantis reikmuo gretai suprasti gaidų grupes, bet ne frazavimą bei agogiką.

Čia, atrodo, pianistės ir fleitininko pažūros susikirtė: Raminta staiga pamėgo pedalą, o Sakalas sau Bachą grojo "bachiškai". Tačiau, būta gražių vietų, kuriose menininkai atitiko vienas kitą.

ELEGINĖ PJESĖ... B. Dvarionas. Prisimena rusiškas sakymas: a-ni-tuda, a-ni-siuda... tik pažemink mažorinės gamos šeštąjį žingsnį, paspausk 1920-30 metų populiarios muzikos guziką ir gausi "lietuvišką" daugelio žmonių mėgiamą muziką.

ŠOKIS SU LANKU. RAUDA. J. Pakalnis. Salioninė 19-to šimtmečio muzika, nevertingesnė už Doppler'io. Už tai, atrodo, išimta iš sceninio veikalo — baleto.

SIUNTĖ MANE MOTINĖLĖ... A. Kačanauskas. Tai pati liaudies tema, pagalba kelių moduliacinių akordų transponuojama. Muzikiniai niekas nesikeičia — stagnacija. Derėtų uždėti lietuvišką "Folk — Rock" etiketę, vietomis pavairinant tempą. Šia prasme A. Kačanauskas ir dabar pralenktų minėtuosius rokus.

IMPRESONATA... O. Balakauskas. Kas žino kompozitoriaus intencijas, bei pretenzijas? Kompozitorius, atrodo, turėtų kalbėti atvirai: gerai pasijuokti iš kito kūrėjo, jei turi vertingą špygą kišenėje — naują idėją.

Impresonata yra nevykęs

Petras S. Odinis ir Raminta Lampsatytė

Debussy akordų naudojimas ištęstoj rapsodinėj formoj (juokimasis iš Debussy?), o gal ignorantinė admiracija, negalėjimas išsikaupti iš įtakos?...

TRIKAMPIAI... V. Montvila. Trumpas, be "pretenzijų", aiškiai talentingo kompozitoriaus darbas. Muzikinio stiliaus atžvilgiu — mikstūra. Vietom atonalus, vietom tonalus: kondensuota forma be bereikalingų puošmenų liaudiška tema, kuri, be abejo, sunkiai įter-

piama į vakarietišką tonalitetą, atskleidžia šviežią muzikinę prasmę.

Fleitininkas — Fleitistas Sakalas Odinis turi daug gerų fleitininkų savybių: viršutinio bei apatinio registro ir ypatingai vidurinio, — laisvos kontrolės, o pianistė Raminta Lampsatytė akylumo, bei supratimo akompanuoti.

Visa tai sumetus visuomen: tiekimbė — GERAS DUETAS.

Rengėjai, surengę tokį koncertą tikrai sveikintini.

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktorai
6845 SOUTH WESTERN AVE.
CHICAGO, ILL.

Trys Moderniškos Koplyčios
Mašinoms Vieta

Tel. 737-8600 737-8601

9837 SOUTH KEDZIE AVENUE

EVERGREEN PARK, ILL. 60642

Tel. 422-2000

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

■ Los Angeles lietuviai

POPIETĖ RŪTA LEES REZIDENCIJOJE

Kalifornijos Lietuvių Respublikonų Klubo nariai aktyviai įsijungė į š. m. Amerikos prezidento rinkimų akciją. Sudarytas specialus lietuvių respublikonų komitetas gubernatoriaus Reagano kandidatūrai remti.

Komitetas kreipėsi į savo garbės pirmininkę Rūtą Lee, prašydami, kad ji sutiktų ir leistų savo rezidencijoje surengti popietę, kurioje galima būtų sukelti piniginį vajų paremti Reagano kandidatūrai. Rūta Lee mielai pritarė ir leido pas save surengti popietę — vaišes.

Kovo 30 d., sekmadienį, 4 val. p. p. Hollywood kalnų viršūnėje, gražioje Rūtos Lee rezidencijoje susirinko net virš šimto kviestų svečių. Aplinka ir rezidencija meniškai graži, o nuoširdus ir mielas Rūtos Lee ir klubo pirmininkės Liucijos Mažeikienės svečių priėmimas darė popietę dar malonesnę. Šitas įvykis yra tuo įdomus ir reikšmingas, kad lietuviai čia Los Angeles pirmą kartą tokiu mastu įsijungė į amerikiečių ir mums lietuviams reikšmingą Amerikos politinį gyvenimą.

Klubo pirmininkė Liucija Mažeikienė sumaniai tam reikalui vadovavo įtraukdama visą komitetą aktyvion veiklon. Darbo pasidalinimas davė gražių rezultatų. Jautėsi, kad šiai popietei buvo gerai pasiruošta. Maistas buvo skoningai, gardžiai ir profesionališkai paruoštas ponios Valerijos Irlikienės-Baltušienės. Gražios lietuvaitės, elegantiškai ir nuoširdžiai vaišino svečius, o jauni vyrai padėjo ištroškusiems. Svečiai do-

mėjosi įdomia rezidencija, dideliu skaičiumi kambarių, kiekvienas savotiškai gražiai papuoštas, įdomiais baldais apstatytas. Paveikslai, šeimos trijų generacijų portretai bei papuošimai trau-

Reaganui remti į prezidentus lietuvių komiteto pirm. Liucija Mažeikienė, komiteto garbės pirmininkė Rūta Lee ir ALT S-gos pirm. Antanas Mažeika. L. Kanto nuotr.

kė kiekvieno smalsumą bei pasigerėjimą.

Šiai popietei menininkė Aldona Variakojienė dovanojė paveikslą, o ponė Bronė Skirienė gražų medžio dirbinį — verpėją su rateiliu. Abi dovanos paleistos loterijai, tikslu surinkti daugiau aukų ir sudominti svečius.

Šioj popietėje dalyvavo Lietuvos gen. garbės konsu-

las inž. Vytautas Čekanauskas su ponia, "Reagan For President California Committee" atstovai, daugelio organizacijų pirmininkų su poniomis, daktarų, inžinierių, menininkų ir biznierių. Tai gražus Los Angeles miesto ir apylinkių lietuvių veikėjų būrelis. Tad ir neuostabu, kad vajus reikia

skaityti gerai pasisekęs, nes surinkta apie 6,000 dol.

Paprastai mes lietuviai rašome rezoliucijas, statome reikalavimus ir laukiame teigiamų rezultatų. Ne kartą esu girdėjęs senatorių ir kongreso narių pasisakymų, kad mes lietuviai turėtume daugiau reikštis amerikiečių politinėje, visuomeninėje ar kultūrinėje veikloje, nes tik tada bus leng-

■ Laiškai Dirvai

GERAI IR BLOGAI...

Džiaugiuosi vis gerėjančiu Dirvos turiniu ir kultūringomis nuotakomis. Dabar jau turime tikrai tautiškos minties laikraštį mielą visiems lietuviams. Ir todėl tenka apgailestauti, kad laikas nuo laiko praleidžiami nešvankūs skaitytojų laiškai. Vienas iš tokių buvo "Kam neišku" (Nr. 11, 1980. III. 13). Galia nesutikti su laiško turiniu, bet čia jau laisvas kraštas, tačiau kol p. Klovą dėstė savo nuomonę kultūringai, nieko negaliu jam prikišti. Bet kam tie "buki bendruomenės vadovai" buvo reikalingu praleisti, to nežinau. Dirvai bei Klovai tokie spaudoje pasirodę pareiškimai tikrai garbės nedaro.

Vytautas Izbickas
Westwood, Mass.

Gerbiamas "Dirvos" Redaktorium.

Siunčiu daug linkėjimų nuo mūsų visų, o asmeniškai savo, išreikšdamas gilią padėką už jūsų brangų ir įvertinamą rėmimą "Žibu-

viau įtikinti ir supažindinti amerikiečius su mūsų lietuvių problemomis, o per tai išgauti jų pritarimą bei pagalbą. Tikiu, kad šį kartą respublika mūsų kandidatas bus tinkamai įtikintas, nes mes lietuviai aėjome padėti dirbti jų komitetuose ir prisidėjome apčiuopiama pinigine auka.

Graži ir nuotaikinga popietė užtrukusi 4 valandas sutemų buvo užbaigta. Svečiai tvarkingai, dideliom mašinom, buvo nuvežti į mašinų pastatymų aikštę iš kur kiekvienas laimingai savomis mašinomis skirstėsi namuo.

(am)

čių" ir "Ažuolyno" viešnagės proga Amerikoje ir Kanadoje. Manome, kad šis kultūrinis ir mums nepažinomas įvykis truputį daugiau prisidėjo prie lietuvių išlaikymo ir sustiprinimo jėgas tolimesniam darbui pasiekti šviesesnės ateities pavergtai Tėvynei Lietuvai.

Būčiau labai dėkingas jei galėtumėt įdėti "Dirvoje" mūsų padėkos žodį toms visoms šeimoms, kurios mus globojo ir budėjo, laikydamos kaip tikras dukreles:

Chicagoj: Gradinskai, D. Valentinaitė, A. Deveikytė.

Detroit: Ražauskai, Majauskai, Velavičiai, Asminai, Naumai.

Toronte: Viskontai, Stalioraičiai, Dargiai, Vaitkiai, Kaliniskai.

Cleveland: Lenkauskai, Kuprevičiai, Baliai, Kudukiai, O. Kliorytė.

St. Petersburg: Taorai, Kraujaliai, Rinkai, A. Cibavičius.

Nuoširdi padėka PLB Valdybai ir jos pirmininkui inž. V. Kamantui, Kultūros Komisijai ir jos pirmininkui dr. L. Kriaučiūnui ir brangiai, nepažinamai visų reikalų tvarkytojai, p. R.

Kučienei, visoms LB apylinkėms, visiems ansambliams, sąjungoms, chorams, vienetams ir pavieniams asmenims, kurie mus taip šiltai ir su didele meile priėmė. Nuoširdžiai dėkojame už dovanas ir pinigines aukas, norime išreikšti visiems, visiems lietuvišką ir širdingą ačiū.

"Žibutės"

Dr. J. Simanauskas
Inž. G. Kliauga

Su geriausiais linkėjimais ir iš anksto dėkingas sveikinu jus su gilia pagarba.

Leopoldas Stankevičius

Buenos Aires, Argentina

Los Angeles Lietuvių Respublikonų Komiteto Reaganui remti nariai su Lietuvos gen. garbės konsulu V. Čekanausku, komiteto garbės pirmininke Rūta Lee ir Heritage Group Council atstovais. L. Kanto nuotr.

TAUPYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

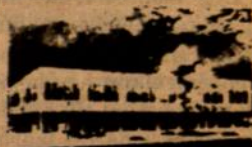
UŽ CERTIFIKATUS MOKAME:

- 7 1/4% — 6 metų su \$1,000, minimum.
- 7 1/2% — 4 metų su \$1,000, minimum.
- 6 3/4% — 30 mėn. su \$1,000, minimum.
- 6 1/2% — 1 metu su \$1,000, minimum.

VĖLIAVOS DUODAMOS NEMOKAMAI pradėjus naują taupymo sąskaitą. Gausite vieną amerikietišką ir antrą pagal pasirinkimą su stovu. Kitos dovanos duodamos sąskaitor įdėjus atitinkama sumą.

SAVINGS INSURED UP TO \$40,000.00 BY F.S.L.I.

**Saint
Anthony
Savings**

1447 So. 49th Court • Cicero, Illinois 60650
Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-5; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Juozas Gribauskas, vedėjas

Dr. Dovas Zaunius (8)

Dr. Albertas Gerutis

Latvija lenkų politinėje įtakoje ...

Bet kai tuo pat metu lenkų kariuomenės skverbėsi į Lietuvos teritoriją, Lietuvos delegacijos vadovas Dr. Jurgis Šaulys iš konferencijos pasitraukė, reikšdamas protestą prieš lenkų karinius veiksmus prieš Lietuvą. Konferencijoje kaip Lietuvos delegacijos narys dalyvavo ir Dr. Dovas Zaunius, atstovas Rygoje.

Dar prieš Buldurų konferenciją Dr. Zaunius dalyvavo pirmuose kontaktuose su Sovietų Rusija, kai jau praktiškai buvo atremtas raudonosios armijos veržimasis į Lietuvą. Visoms Baltijos valstybėms rūpėjo užmegsti su sovietais normalinius kaimyninius santykius, prieš tai išgavus iš Maskvos pripažinimą de jure ir sudarius taikos sutartį. Estai pirmieji, dar 1920 m. sausio mėnesį, pasirašė taikos sutartį su sovietais. Ir Lietuvos organai ieškojo kontakto su sovietais. Tie kontaktai vyko estų Tartu mieste. Dr. Zaunius buvo įjungtas į Lietuvos delegaciją, kuri pradėjo tartis su sovietais dėl politinių įkaitų ir kitokių kalinių apsimainymo. Per tas derybas aptarti ir taikos sutarties su Sovietų Rusija galimūmai bei pagrindai. Kaip žinoma, taikos sutartis tarp Lietuvos ir Sovietų Rusijos pasirašyta Maskvoje 1920 m. liepos 12 d. Nors Dr. Zaunius taikos derybose su Maskva nedalyvavo, bet jis prisidėjo prie dirvos paruošimo, privedusio prie laimingo rezultato.

Minėtasis Varšuvos "politinis susitarimas" betgi pasirodė besąsnygiškas kūdikis. Bet pats epizodas anuo metu sukėlė Baltijos valstybėse tikrą audrą ir sugadino daug kraujo. Tarp politinės scenos aktorių, kurie dėl to greičiausiai praleido nevieną nemigo naktį, buvo ir daktaras Zaunius.

Kaip bebūtų, Lietuva buvo išjungta iš Baltijos valstybių, ji pasijuto izoliuota. Atsimenu, kaip mūsų pasiuntinybės Rygoje spaudos skyrius pagal Dr. Zauniaus instrukcijas vedė per savo latvių spaudai skirtą biuletenį aštrią kampaniją dar prieš susirinkus Varšuvos konferencijai, o paskum, jai pasibaigus, prieš nematytą susitarimą. Pats Zaunius, o ir visa Lietuvos vyriausybė, bandė sutrukdyti konferenciją, kuri reiškė neabejotamą Varšuvos diplomatinės laimėjimą. Tarp keturių valstybių, Lietuvą išjungus, buvo sudaryta tam tikra sąjunga, kuri apėmė politinės, ekonominės ir karinės politikos suderinimą. Varšuvos konferencijos dalyvės sutarė, kad jos nedarysiančios jokios sutarties, kuri būtų nukreipta prieš kitą dalyvę. Bet svarbiausias susitarimo punktas buvo tas, kad nusistatyta pripažinti esamas sienas. Čia Lietuvos vyriausybė ne be pagrindo įžiūrėjo ir Vilniaus okupacijos pripažinimą.

Buvo savaime suprantama, kad Varšuvos susitarimai iššaukė Lietuvoje didžiausią nepasitenkinimą. Ypač aštrių priekaištų susilaukė latviai. Krikščionių demokratų dienraštis dėl jau minėtojo geležinkelių susisiekimo per Vilnių 1922 m. vasario 26 d. paskelbė vedamąjį straipsnį, pavadintą reikšmingai "Ar broliai, ar priešai?" O paaiškėjus Varšuvos susitarimams, visa lietuvių spauda nebesivaržė aštriais išsireikškimais latvių atžvilgiu. Lietuvių visuomenė ir viešąją opinią dar skaudžiau palietė tas faktas, kad su Latvijos vyriausybės atstovais, vykusiais į Varšuvos konferenciją, išvažiavo taip pat Latvijos generalinio štabo viršininkas gen. Penkis. Jam pavesta įteikti latvių karo ordiną "Lačplesis" Pilsudskiui ir keliems aukšties karininkams už pagalbą, suteiktą atvaduojant iš bolševikų Latvijos rytų provinciją Latgaliją. Kauniškis oficialinis dienraštis "Lietuva" 1922. III. 9 paskelbė "Eltos" komunikatą, pagal kurį ordinais apdovanojami "Lietuvos užpuolikai". Vertinant ordinų teikimą net iš dabartinės perspektyvos, kai dienos aistros jau seniai ataušo, negalima paneigti, kad toks latvių elgesys ne-

galėjo nesukelti apmaudo jausmo lietuvių tautoje. Jis bent jau liudijo psichologinio įsijautimo stoką.

Bet ne tik laikraščiai pikta komentavo. Balandžio 1 d. "Lietuva" paskelbė "Eltos" komunikatą apie ministro pirmininko E. Galvanausko pareiškimą. Jis skambėjo taip:

"Ministeris pirmininkas Galvanauskas pareiškė St. Seimo seniūnų posėdy, jog Latvijos, Estijos ir Suomijos politinė sutartis Varšuvoje reikia laikyti nedraugingu aktu Lietuvai. Lenkijos nusprendimas aneksuoti Vilnių tuojuo po Varšuvos konferencijos yra neabejotamam ryšy su ja ir seka iš slaptųjų protokolų dvasios, kurie tų valstybių pasirašyti Varšuvoje. Ministeris Pirmininkas pabrėžė, kad toks minėtų valstybių pasielgimas laužo jų pasižadėjimus, padarytus Baltijos konferencijose, ypač iš Latvijos pusės, padarytus pereitųjų metų gegužės mėnesį.

Reikia čia pridėti, kad pereitųjų metų gegužės mėn. Latvių ir mūsų Užsienių Reikalų Ministerių buvo pasiektas tam tikro susitarimo, kuriuo buvo pripažinta, jog ligi teritorialio ginčo su Lenkija nėra išrištas ir Lenkija per smurtą ir karo pajėgoms laiko paėmusi Lietuvos žemes, bet koks politinis ar militarinis susitarimas su Lenkija turės įžeidžiančios Lietuvos tautą ir Vyriausybę prasmės. Varšuvos konferencijos metu tas Lenkijos smurtas ir pilnas pasitikėjimas savo karo pajėgomis prieš Lietuvą gavo ryškiausią formą. Ir tuo metu latviai, Estai ir Suomiai atrado sau patogų momentą padaryti politinę sutartį su Lenkija, kuri deklaravo, kad teritorialį ginčą su Lietuva ji laiko "išrištu". Ponai Estų, Latvių ir Suomų Ministeriai priėmė demėn tą deklaraciją be jokių sąžinės skrupulų, nepaisydami, kad Želigovskio aktą ir Vilniaus rinkimus tiek Tautų Sąjunga, tiek Didžiosios Valstybės laiko neteisėtais ir priešingais tarptautiniams pasižadėjimams".

Latvių vyriausybės galva ir užsienių politikos vadovas Meierovics bandė teisintis. Pasiakbėjime su dienraščiu "Latvijas Kareivis" jis išsitarė: "Lietuvos klausimas užėmė Varšuvos konferencijoje svarbią vietą ir joje sudarytas atskiras protokolai, kuriuo Lenkijos užsienių reikalų ministeris deklaruoja, kad 1) Lenkija Lietuvos atžvilgiu turi tiksliai taikungų noru, 2) konfliktams bei ginčams su Lietuva Lenkija nevertos ginkluotos jėgos ir 3) Lenkija pageidauja sudaryti su Lietuva gerus kaimyninius santykius ir Lenkija netrunkant pripažinti Lietuvą de jure, jei Lietuva sutiktų išspręsti principinius klausimus tiesioginių derybų keliu.

Latvijos, Estijos ir Suomijos užsienių reikalų ministeriai deklaruoja, kad jie darys visa galima Lietuvai pritraukti prie keturių konfederacinių valstybių sudarytą sutartį. Taigi tame protokole deklaruoti Lietuvos suverenumo pripažinimas ir jos dalyvavimas Pabaltės valstybių antantoj.

Be to, konferencijoje kalbėtasi dėl teritorijos problemų. Svarbiausieji jų laikomi Vilniaus, Klaipėdos ir Galicijos klausimai, kurie daugiau ar mažiau organiškai surišti. Kadangi tie klausimai taip platūs ir be galo painūs, tai konferencija neįstengė jų išrišti. Užtat pageidaujama, kad jų išrišimu rūpintųsi Vakarų Europa, nes to reikalauja bendras taikos palaikymas ir jos stiprinimas" (Lietuva, 1922. III. 30).

Taip pat Estijos užsienių reikalų ministras prof. Piip bandė teisintis dėl savo šalies laikysenos. "Eltos" korespondentas Rygoje turėjo pasikalbėjimą su pravažiuojančiu pro latvių sostinę estų politiku. Pasak jo, Estijoje "Pabaltės sąjungos reikalas yra visuomet gyvai svarstomas klausimas. Dėl sąjungos sudėties Estijoje vyraujanti nuomonė yra, kad jona turi būti visos 5 Pabaltės valstybės ir tik laikinos kliūtys trukdo tokios sąjungos sudarymą. Tos

pagrindinės nuomonės revidavimo neįvyko. Iki tam laikui reikalas verčia sustoti ties siauresne sąjunga. Į Lietuvos ir Lenkijos konfliktą Estija žiūri, kaip į nemalonų dviejų jos draugų susivaidijimą, kurio greičiausias likvidavimas yra tikriausias jos noras. Dėl tos padėties Estija yra priversta būti neutralus žiūrėtojas ir gali daryti tik draugingų pastangų abiem šalim sutaisyti" (Lietuva, III. 17).

Lietuvos atstovas Latvijoje Dr. Zaunius, kuris atstovavo Lietuvai taip pat Estijoje, atsidūrė lenkų sukeltame sūkuryje. Be abejo, jis dėjo pastangų atkalbinti latvius ir estus nuo dėjimosi prie Varšuvos kėslių. Kai Varšuvos susitarimas vis dėlto buvo pasirašytas, jo veikla koncentravosi į tai, kaip sutrukdyti sutarties patvirtinimą (ratifikavimą) Latvijos ir kitų sutarusių valstybių parlamentuose. Tuo tarpu kai Estijoje Varšuvos susitarimai tesilaikė nedaug pasipriešinimo (estai dėl savo eksponuotos geografinės padėties jautriau išgyveno Sovietų Rusijos grėsmę, todėl labiau šliejosi prie Lenkijos), Latvijoje kilo gana smarki opozicija. Akylesnieji latviai ne taip jau aukštai vertino Varšuvą kaip saugumo faktorių, nes Lenkija, prisigrobsčiusi svetimų žemių, pati buvo įsivėlus į sunkiai išsprendžiamus priešingumus su kone visais savo kaimynais.

Atsimenu, kaip tomis įtemptomis dienomis, kai Latvijos seime vyko diskusijos dėl Varšuvos sutarties ratifikavimo, Lietuvos atstovą Dr. Zaunį lankė latvių parlamento atstovai, kurie reikė opoziciją prieš vyriausybės politiką. Orientavimosi į Lenkiją nuosekliausi priešininkai buvo socialdemokratai, ypač kairysis jos sparnas. Dr. Zaunius galėjo daugiausia veikti per juos.

Nežiūrint visos akcijos latvių seimas vis dėlto ratifikavo Varšuvos "accord politique". Per balsavimą kovo 31 d. už susitarimą balsavo 78 parlamentarai, 34 prieš ir vienas susilaikė. Tiksliai socialdemokratų kairysis sparnas pasisakė prieš sutartį. Seimo dauguma reikė nuomonę, kad Lietuva sutartimi neizoliuojama. Jos prisidėjimas prie sutarties priklausys nuo jos pačios.

Dar prieš sutarties ratifikavimą latvių seime atstovas Zaunius padarė viešą pareiškimą. Pasak "Eltos" komunikato, jis pareiškė, kad Lietuva laikanti Latvijos dalyvavimą Varšuvos konferencijoje "mažai draugingu aktu". Lietuva tikėjusis iš Latvijos pusės solidarumo. Toliau pareiškime sakoma: "Jeigu Varšuvos nutarimai ir neturi aktualinės reikšmės, tai vis dėlto jie pastūmė Latviją lenkų politinėje įtakoje. Yra pagrindo manyti, kad dalyvavusios Varšuvos konferencijoje valstybės tyliai pripažino lenkų okupaciją Vilniuje ir dabar ruošiasi priversti Lietuvą eiti jų pavyzdžiu ir patvirtinti šį aktą diplomatinį ir draugingų santykių užmezgimu su Lenkija".

Savo pareiškimo pabaigoje Zaunius pastebėjo, kad Varšuvos konferencijos nutarimų paskelbimas iššaukęs didelio susidomėjimo lietuvių tautoje. Lietuva nekantriai laukianti, ar iš tikrųjų latvių tauta sutiksianti su tokiu Lietuvos izoliavimu. Kai paaiškėjo, jog latvių seimas Varšuvos susitarimą patvirtino, Dr. Zaunius reagavo į tai atsistatydinimo įteikimu. "Elta" paskelbė apie tai tokį komunikatą: "Ryšiūm su latvių steigiamojo seimo Varšuvos susitarimo ratifikavimu Lietuvos atstovas Latvijai, reziduojąs ministeris d-ras D. Zaunius atsistatydinimo Valstybės Prezidentui atsistatydinimo prašymą. Valstybės Prezidentas, atsakydamas, prašė d-rą Zaunį toliau eiti savo sunkias pareigas ir ginti Lietuvos valstybės teises ir garbę".

Atstovas liko savo vietoje, bet šis epizodas Lietuvos santykius su Latvija smarkiai apkarmino. Spaudoje ilgesnį laiką vyravo polemintonas, o lietuvių spauda paskelbė nevieną įtarimą latvių atžvilgiu. Kaip pavyzdį paminėsiu kauniškio katalikų dienraščio "Laisvė" 1922 m. rugpjūčio vedamąjį straipsnį, pavadintą "Broliai". Šį giminingai latvių tautai taikytą žodį laikraštis įdėjo į kabutes. Straipsnyje vėl atšildytas arbitražo keliu nustatytos tarp abiejų valstybių sienų klausimas ir rašoma: "Į mūsų laikraščius pateko žinutė, būk latvių laikraščiuose skelbiami reikalavimai atimti iš Lietuvos Joniškį, Žagare ir Biržus ir prijungti prie Latvijos. (Bus daugiau)

160 Kultūrinių Subatvakarių Bostone per 20 metų

(Iškarpa iš Bostono metraščių)

Kiekviena didesnė JAV lietuvių kolonija gali pasigirti kokia nors tik jai vienai būdinga įvairiųjų ar vertybe. Pavyzdžiui, kaip sakoma, Chicago skardena si Lietuvių opera, daktaruotų veikėjų narsumu, skrandančiom plytom, anoniminiais laiškais, Andriulio sūriais ir lietuviškų skilandžių gamyba. New Yorkas pasižymi palyginamai mažu įvairių renginių lankytojų skaičiumi, nes pėsčias netoli nueisi, važiuoti požeminiais traukiniais baisoka, kadangi pakelyje gali būti papjautas, o Kultūros židiny ant kalnelio, tad irgi patogu pasiteisinti pavojumi nuslysti. Los Angeles garsus prašmatniomis rezidencijom, savų milijonierių gausumu, be to, ir žodinais pasigyrimais apie savo veiklą.

Taigi tokių didmiesčių ir kultūrinių didmenų akivaizdoje kalbėti apie Bostono kaimą atrodytų net ir nekuklu. O vis dėlto pasižymėjome ir mes, nors čia per 30 "tremties metų" nesutaikomai nesusipyko nei organizacijų vadai, jokio veiksmų delegato neįgiedojo į komunistų partiją nei iš Lietuvos pasivaidenę dainininkai, o plytos kartais

naktį tik slapta atsitupia ant laiptų, bet pro langus dar neskraido. Užtat Bostonas gali pasididžiuoti mažiau sensacingais įvykiais. Čia susiorganizavo tik pirmas naujųjų ateivių dramos sambūris, pirmą kartą Amerikoje vaidino aktorius Henrikas Kačinskas, buvo pirmas šiame kontinente atgimusios išeivijos Rašytojų draugijos suvažiavimas, pirmą kartą už Lietuvos ribų buvo užaugintos "Lietuvių Enciklopedija" ir "Encyclopedia Lithuanica", susitvėrė pirmas Kultūros klubas ir pirmieji Kultūriniai subatvakariai.

Kitus istorinius įvykius palikdami kitiems metraštininkams, šį kartą norėtume atkreipti dėmesį tik į Kultūrinius subatvakarius, kuriuos čia lankome jau 20 metų. Tai tikrai reta tokio amžiaus kultūrinė celė, nes kitur panašios jau liko be chlorofilo arba jau seniai numirė. Ir kokia tokio ištvermingumo paslaptis?

Kadangi Kultūrinių subatvakarių gimimo vieta yra Tautinės s-gos namai, be to, tarsi Perkūno žinyčia dar išpuosti pagoniškų kugaiščių statulomis ir valdžios ženklais, o susitikimų

organizatoriai — tautinės srovės žmonės, tad tokį kultūrinį naujagimį pradžioje kai kas laikė tik tautininkų augintiniu ir gal net konkurentu greta veikusiam Kultūros klubui. Bet ilgesnių metų veikla parodė, kad šios abi institucijos nemindžioja viena kitai kulnų, abi lygiai kultūringos ir naudingos, tik šiek tiek skiriasi programos "ceremonialu". Mat, kai Kultūros klube publika prelegento klausosi sėdėdama išrikuotose eilėse ir susirinkimą baigia karštu vyru su prancūziško sūrio ir kitų smulkių delikatesų užkandėliu, Kultūriniame subatvakary jį patogiai susikaupia prie stalų, paskaitininko džiovinamą liežuvį atsargiai ir tyliai pavilgindama kava.

Ir šiandien didžiųjų kolonijų pavyzdžiui galime konstatuoti, kad ir Kultūrinius subatvakarius, ir Kultūros klubą nesusitepdami nei politinės, nei pasaulėžiūrinės nekaltybės lygiai lanko tie patys tautininkai, krikščionys demokratai, socialdemokratai ir net visiškai be jokio partinio tikėjimo tautiečiai. Ir tokioje pat santakoje — net 20 metų! Kaip renginių kalendorius liudija, per tą laikotarpį buvo surengta 160 Kultūrinių subatvakarių, pasikviesti 85 prelegentai iš kitų kolonijų, surengta nemaža dailininkų parodų, koncertinių programų ir įvairių minėjimų savų kultūrininkų jėgomis, o visa tai aplankė apie 10,000 žmonių! Dėl to dabar verta prisiminti ir tuos Kultūrinių subatvakarių steigėjus bei ilgamečius vadovus.

Kultūriniais subatvakariams organizuoti steigiamasis susirinkimas įvyko 1959 m. lapkričio 21 d., kuriame buvo sudaryta tam reikalui speciali komisija. Tada pirmininku buvo išrinktas Justinas Vaičiaitis, programos vedėju — rašytojas Stasys Santvaras, o nariais — dail. V. Andriušis, V. Mickūnas, A. Vilėniškis, O. Vilėniškienė, B. Vaičiaitienė, A. Mickūnienė ir B. Bilvaišienė. Tebūnie garbė jiems ir visada gyvi prisiminimai jau mirusių dail. V. Andriušio, V. Mickūno, J. Vaičičio, B. Vaičiaitienės ir A. Vilėniškio!

1961 metams sudarytos komisijos pirmininku jau buvo išrinktas inž. Edmundas Cibas, programos vedėju liko rašytojase Stasys Santvaras, o į komisijos narius dar įsijungė Aleksandras Griauzdė, Leonas Lendraitis ir R. Jasiūnas. Ši Kultūrinių subatvakarių vadovybė ištvermingai darbavo

Kultūrinių subatvakarių komisijos pirmininkas inž. Edmundas Cibas, jau 30 metų dirbęs stambioje Stone & Webster Engineering Corp. projektavimo firmoje, ir jo žmona Stasė Cibienė, Harvardo universiteto bibliotekininkė.

si net iki 1970 metų rugsėjo 19 d.

Trečiąją komisiją sudarė pirmininkas inž. Romas Veitas, programos vadovėmis buvo pakviestos Birutė Vaičiūrgytė ir Laima Antanavičiūtė, dvi šviesios lietuaitės ir dramos sambūrio narės, o nauja narė įstojo Aldona Andriušienė. Ši "valdžia" tęsėsi iki 1974 m. gruodžio 28 d., kada ją vėl perėmė inž. Edmundas Cibas, kuris patsai vadovavo ir programai. Paskutinioji komisija, kurią be jau minėto pirmininko sudaro A. Griauzdė, L. Lendraitis, O. Vilėniškienė ir M. Norkūnienė, darbuojasi ir iki šios dienos.

Aišku, daugiau nei 160 Kultūrinių subatvakarių programų laikraščio puslapiuose negalima būtų nė išvardinti. Ryškesniam vaizdui lieka tik priminti, kad čia per tą laiką kalbėjo, skaitė paskaitas ar atliko savo kūrinius — Faustas Kirša, dr. B. Nemickas, J. Kapočius, dr. J. Puzinas, St. Santvaras, Vc. Sidzikauskas, V. Rastenis, dr. J. Girnius, dr. A. Maciūnas, D. Lapinskas, J. Kačinskas, H. Kačinskas, J. Gaidelis, kun. M. Vaitkus, R. Šležas, dr. J. Gimbutas, B. Brazdžionis, K. Ostrauskas, L. Dovydenas, Kaz. Almenas, Al. Gustaitienė, Ant. Gustaitis, A. Girnius, St. Zobarskas, P. Jurkus, J. ir A. Jurašai, dr. L. Andriekus, H. ir B. Nagiai, dr. J. Vengris, D. Valiukėnaitė, Pr. Čepėnas, J. Blekaitis, V. A. Jonynas ir daugybė kitų kultūrininkų. Be to, Kult. subatvakarių komisija surengė J. Kelečiaus ir kt. vaidinimų, eilės koncertinių programų, dailės parodų. Taigi Kult. subatvakarių reimai aprėpė muziką, rašytojus ir jų kūrybą, švietimą, teatrą, filmą, istorijos temas, lit. auklėjimą, visuomeninę veiklą ir politiką.

Vien čia suminėti vardai akivaizdžiai liudija, kokios plačios apimties darbą nuveikė Kultūriniai subatvakariai, palaikydami Bostono lietuvių dvasios gyvybę. Tai nuopelnas to mažo ir beveik

pastovaus būrelio Subatvakariams rengti komisijos ištvermingų narių ir vadovų. Štai Ona Vilėniškienė vyr. šeimininkės pareigas eina jau bene 20 metų, rašytojas Stasys Santvaras programą vedė apie 10 metų, Aleksandras Griauzdė ir Leonas Lendraitis darbuojasi apie 20 metų, o inž. Edmundas Cibas išbuvo pirmininku net 15 metų ir jau ilgas laikas yra pats ir programos vedėjas.

Gal sakysite, neįtikėtina, kad tas pat žmogus tiek daug metų gali vadovauti kultūrinei organizacijai, dar vis nenuverstas nuo "valdžios". Juk tokių tradicijų išeivijoje beveik nėra. Bet tai jau paties inž. E. Cibo asmens kultūros, "neraguotumo" ir, tarkime, aristokratiško būdo nuopelnas. O gal dar svarbiau — jo įgimtas sąmojus ir humoras! Ar klausytojus su prelegentu supažindinant ar jį palydint padėkos žodžiu, skelbiant kokią informaciją ar tik šiaip sau dėl pramogos prabylant, kone visada jo tekstas taip įmantriai susiklosto, kad, sakinio gale išryškėjus pagrindinei minčiai, belieka tik linksmai reaguoti ir net ploti, visai užmirštant išankstinį pasiryžimą supykti... Tai jau gero aktorius talentas. Tokių pirmininkų gal reikėtų ir mūsų rūsteikų vadovaujamiems veiksmams tarporganizacijai įtampai sumažinti.

Tad manytume, kad ir Bostonas gali pagrįstai pasigirti bent savo kultūrinėmis vertybėmis. Ir baigiant šią "metraščio ištrauką", Kultūriniais subatvakariams ir jų vadovybei verta palinkėti dar ir antros 20 metų sukakties.

A. A. A-nis.

"Amber Holidays"

1980 M. EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

iš BOSTONO ir NEW YORKO

MASKVA/VILNIUS:

Gegužės 14 — \$ 899.00	Rugpjūčio 7 — \$ 999.00
Gegužės 21 — \$1199.00	Rugpjūčio 13 — \$1199.00
(su Ryga)	(su Ryga)
Birželio 5 — \$ 999.00	Rugpjūčio 28 — \$ 999.00
Birželio 19 — \$ 999.00	Rugsėjo 17 — \$ 899.00
Birželio 23 — \$ 949.00	Rugsėjo 24 — \$ 899.00
Liepos 15 — \$ 999.00	Spalio 8 — \$ 879.00
	Gruodžio 26 — \$ 779.00

Visos grupės aplankys KAUNĄ ir TRAKUS, bus lydimos vadovų. Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu.

Registruokitės iš anksto —

GRUPĖSE VIETŲ SKAICIUS RIBOTAS.

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.

393 West Broadway
P. O. Box 116,
South Boston, Mass. 02127

Telefonas: (617) 268-8764

Norintiems atsikviesti giminės iš Lietuvos tvarkome dokumentus asmeniškai ir paštu — paruošimas yra tik \$40.00.

Trans-Atlantic Travel Service, Inc., vidaus ir užsienio agentūra, turinti daugiausia patyrimo kelionių organizavime, jau nuo 1960 metų SĖKMINGAI ir RŪPESTINGAI išsiunčia visą eilę ekskursijų į LIETUVĄ ir į kitas pasaulio šalis.

Istaigai vadovauja:
ALDONA ADOMONIENĖ ir ALBINA RUDZIŪNIENĖ.

PRICES ARE BASED ON DOUBLE OCCUPANCY AND ARE SUBJECT TO CHANGES. REGISTERED TRAVEL AGENT # TA 0324

OPPORTUNITY FOR
PROFESSIONAL HELP
For 313 bed General Hospital
REGISTERED RESPIRATORY
THERAPIST
Must be C.R.T.T. or Eligible for
certification. For all shifts
REGISTERED NURSES
For all services and all shifts.
Salary commensurate with experience
and ability. Liberal personnel policies
& fringe benefits. Apply call or write
to: Personnel Office
ST. MARY'S HOSPITAL
129 N. 8th Street
East St. Louis, Ill.
618-274-1900
An Equal Opportunity Employer
(16)

Trijų choristų pokalbis

Juozas Stempužis (S), Jaunutis P. Nasvytis (N) ir Vladas Plečkaitis (P), kartu sudėjus yra išbuvę Čiurlionio pirmininkais virš 30 metų. Jie visi dabar yra įsijungę į A. Mikulskio — Čiurlionio ansamblio sukakčių minėjimo ruošą. Jų vieno vakaro pasikalbėjimą užrašėme Dirvos skaitytojams.

N. Juozai, pats, turbūt, čia esi vienintelis, be p.p. Mikulskių, buvęs Vilniuje Čiurlionio ansamblio kūrėmosi metu prieš keturiasdešimt metų. Taigi, čia vaikštai kaip kokia relikvija. Kaip dabar per tokio ilgo laiko prizmę tau dabar tos pirmosios ansamblio dienos?

S. Maža, Jaunuti, pataisa. Clevelande dar yra Antanas Kavaliūnas. Jis irgi yra Čiurlionio ansamblio "vilnietis". Iš tikrųjų pasakius jis yra A. Mikulskio chorų dalyvis jau nuo Klaipėdos laikų, kai Mikulskis dirgavo Klaipėdos šaulių rinktinės centrinį chorą.

N. Taigi, Kavaliūnas yra pati didžioji relikvija.

S. Ja, jis yra pati didžioji relikvija. Iš tikrųjų, jis yra daugiausiai metų dainavęs ir su p. Mikulskiu daug metų drauge dirbęs. Aš čia Clevelande turbūt esu antrasis po Antano, žinoma neskaitant p. Mikulskių. Iš tikrųjų, mano prisiminimai prasideda su Vilniumi. Tuo metu buvo tikrai vyrų choras ir liaudies instrumentų orkestras. Buvo labai įdomi tautiškai kovinga nuotaika. Dėl to, kad mes Vilnių buvome tikrai atgavę labai buvo didelis bendras visų lietuvių užsidedimas atlietuvinti.

N. Tai buvo pirmosios sovietų okupacijos metais?

S. Taip... atlietuvinti Vilniaus miestą ir patį Vilniaus kraštą ir tokia buvo labai lietuviškai patriotiška nuotaika visų lietuvių, ne tik Čiurlionio ansamblio. Kiekvienas pasirodymas ar Vilniaus teatre, ar Vilniaus krašto miestuose, kiekvienas koncertas buvo patriotinio išgyvenimo įvykis.

N. Čiurlionio ansamblio tuolaikinio darbo prasmę turbūt būtų galima formuoti: atlietuvinti ir priešintis okupantui.

S. Taip. Buvo tokia stipri pozityviai lietuviška nuotaika.

N. Dabar toks kertinis klausimas. Čiurlionio ansamblis yra lyg kokis unikumas. 40 metų išsilaikęs pirmą kartą savo struktūroje, pirmutinio vadovo vadovaujamas. Kur yra paslėpti pirmą kartą savo struktūros susiorganizavimas ar tai yra p. Mikulskio nepaprastai ištvermė ir pasiryžimas darbą tęsti nežiūrint karais ir labai nepalankių sąlygų?

S. Aš dažnai bandau šitą klausimą paanalizuoti. Tikrai, praėjo tiek daug metų arba būnant ansamblyje ar-

ba net iš jo išėjus; nuo 1953 metų jau aš nebesu ansamblio aktyvus dalyvis. Stebint Vilniaus išgyvenimus, pokario metais Vokietijoje ir paskui atvykus čia, vis dėlto nuostabiai tenka pripažinti ne tikrai meninį Alfonso Mikulskio talentą ir jo tokį tvirtą ir gilų pažinimą lietuvių tautinio meno; jis, sakyčiau, nesirūpino to meno tokiu scenišku parodymu, jam nerūpėjo padaryti vadinamą "show". Mikulskiui buvo labai svarbu parodyti lietuviškos dainos dvasią, atplėšti lietuviškos dainos krūtinę ir pasakyti, štai yra tos lietuviškos dainos širdis. Čionais dažnai meno esmės širdis yra nustelbiama scenos puošnumu, apšvietimu, nuostabiai organizuota scenos technika, dekoracijų išradingumu. Tas viskas jam buvo svetima. Jam buvo svarbu tik dainos esmė, dainos širdis.

N. Tai čia, turbūt, jo kaip menininko didžioji paslaptis.

S. Taip, taip. Bet šalia to, turiu pasakyti, per tiek metų atsiskleidė jo, kaip vadovo tam tikros idėjos. Ansamblis negyveno visą laiką laimingas dienas. Karo metu ar tuoj po karo, kai žmonės galvojo, ką daryti, kaip kurtis, buvo daug neaiškumo. Man prisimena toks būdingas įvykis, kai 1943 m. birželio 23 d. mes susirinkome Vilniaus geležinkelio stotyje važiuoti koncertui į Šiaulius. Traukiniai staiga pradėjo nereguliariai iš stoties eiti, viskas buvo prižiūrima vokiečių kariuomenės. Maestro Mikulskis sušaukęs mus į krūvą sakė, grįžkite namo, traukiniai neina į Šiaulius nuvažiuoti negalima, koncerto nebus. Jeigu tektų pasitraukti iš Lietuvos susitiksime visi Vienoje.

N. Tai čia buvo nustatytos gaires pasitraukimui iš Lietuvos?

S. Taip, taip. Tas visiems padarė tokį stiprų įspūdį. Normaliai, dirigentas tikriausiai sakyti, nu negalim, karas, baigiam darbą ir viskas, ar ne?

N. Tai čia buvo ansamblio darbo tęstinumo užsienyje pradžia.

S. Taip, taip. Mums nei į galvą tada neatėjo, kad mes keliausim į užsienį, kad mes būsim Vienoje ar ką. Žinai, aš paskui po poros mėnesių atsiradau pats Vienoje, bėgdamas su kitais draugais. Visi nežinojo kur bėgti, o aš žinojau.

N. Ir susirinkote Vienoje?

Pokalbio metu. Iš kairės dabartinis Čiurlionio ansamblio pirmininkas Vladas Plečkaitis ir buvę ilgamečiai pirmininkai Juozas Stempužis ir Jaunutis P. Nasvytis.

Vytauto Nasvyčio nuotr.

S. Ir susirinkome. 1944 m. rugpiūčio mėnesį mes visi susirinkome Vienoje. Mikulskis jau buvo tenai su žmona ir laukė. Tu gali įsivaizduoti... Paskiau, kad ir tokie momentai, kaip mūsų bėgimas į Berlyną, iš Berlyno į Kempeną vis ieškant, kur galėtume kompaktiškai apsigyventi ir tęsti ansamblio darbą, paskui į Voralbergą, kur jus susitikome...

N. Aš tą gerai atsimenu, apie tai dar pakalbėsime.

S. Ja. Kitas dirigentas pasakytų baigiam, negalim dainuoti ir viskas yra pabaigta.

N. Kaip ir atsitiko su daugeliu kitų meno vienetų.

S. Teisingai. Ja. Dar vienas momentas, sakyčiau, katastrofiškas, kada pradedo emigracija. 1946 metais, 1947, 1948-tieji. Žmonės pradeda važiuoti, mes dar nevažiuojam, choristai jau pradeda nerimauti, nekantresnieji atsiskiria. O vadas Mikulskis laiko visus prispaudęs ir daro viską ką gali kad kolektyviai visą ansamblį iškėlus į kurį nors kraštą...

N. Ir tada atėjo kvietimas iš Clevelando.

S. Tada atėjo iš Clevelando paties tėvelio prov. Nasvyčio suorganizuotas su viso Clevelando pagalba pakvietimas visiems ansambliams kiek tik tai jų buvo.

N. Dabar tu man pasakyk. Lietuvoje bendrai choristas nebuvo užsiėmimas kurio daug kas norėtų. Choristas buvo laikomas tam tikru instrumentu kurį dirigentas spaudo kaip nori. Jokių atpildų choristas už tai negauna. Bet nuostabiu būdu Čiurlionio ansamblyje labai daug žmonių išbuvo labai ilgus metus. Kodėl?

S. Jaunuti, aš čia esu susidaręs ganą ryškią nuomonę. Aš neturiu kokio intereso p. Mikulskį kaip vadą

kelti, bet reikia pripažinti tam tikrus faktus. Žinai, choristas Lietuvoje. Buvom gimnazijoje — dainavom gimnazijos chore, buvom universitete — dainavom universiteto chore. Bet tik tiek mus ir rišo. Išėjus iš gimnazijos ar universiteto ir choro interesai pasibaigė. Bet charakteringa, kad Mikulskis jau Klaipėdos krašto giedotojų draugijos sąjungos vyriausiu dirigentu būdamas, jau jis tada turėjo idėją, kad lietuvišką dainą gali būti labai svarbus įrankis lietuviybės ir tautinio susipratimo kėlimui.

N. Taigi, jis davė choristui didesnę darbo idėją, ne vien tik būti klavišu ar instrumentu.

S. Teisingai. Absoliučiai. Ne tik kad, va, mes mėgstam padainuoti. Buvo kažkas žymiai daugiau. Kai jis atėjo į Vilnių jis atėjo jau su didele patirtimi. Jam ne-

buvo nauja kovoti už sulenkinto krašto atlietuvinimą.

N. Ir kovoti už suvokietinto Klaipėdos krašto atlietuvinimą, už sulenkinto Vilniaus krašto atlietuvinimą, ir išlaikyti lietuviybę emigracijoje ir parodyti išmanantiems svetimtaučiams mūsų dainos grožį...

S. Visiškai. Jis žinojo šitas idėjas. Choristai keitėsi, atėjo kiti. Bet Mikulskio idėjos nesikeitė. Klausyk, kai prasidėjo pokarinė emigracija ir kai ansamblui grėsė išsivaikščiojimas net VLIKo nariai atvyko padėti. VLIKas pripažino, kad Mikulskio idėja išlaikyti ansamblį mūsų tautos kovoje yra labai svarbi. (jpn)

(Bus daugiau)

WANTED JOURNEYMEN
OR 1ST CLASS SKILLED
TOOL MAKER/4 SLIDE
Spring Mfg. company in the Balti-
more area has opening for experi-
enced 4 slide or related tool maker.
Company is expanding into new build-
ing with excellent working conditions
and salary package. For information,
or to arrange local interview call
(301) 366-8700 Mon.-Fri., 8-4:30.
(13-17)

IMMEDIATE OPENING FOR SILK SCREEN SIGN AND DECAL MANUFACTURING SUPERINTENDENT

We are in need of a superintendent, thoroughly familiar with all phases of sign and fine decal processes, including art, layout and camera work thru general management responsibilities.

This is a Michigan Civil Service position and is located in Jackson, Michigan. Excellent fringe and retirement benefits.

Salary range \$17,956 to \$21,589/yr.

Send complete personal and work history. Letter must be post marked not later than April 3, 1980.

MINORITIES ARE ENCOURAGED TO APPLY

MICHIGAN STATE INDUSTRIES
3222 SOUTH LOGAN
LANSING, MICHIGAN 48913

(14-22)

■ Chicagos lietuviai

Antanas Juodvalkis

SOLISTĖS PRAURIMĖS RAGIENĖS PLOKŠTELĖ "YRA ŠALIS" SUTINKANT

Lietuvių kultūrinio gyvenimo judėjime, solistė Praurimė Ragienė yra aktyvi dalyvė ir daugelio renginių nepailstanti talkininkė. Ją žino ne tik Chicago, bet ir kitos lietuvių kolonijos. Solistė Pr. Ragienė yra apilankiusi daugelį vietovių ir davusi koncertus: Los Angeles, Omahoj, Detroite, Clevelande, New Yorke, Bostone, St. Petersburg, Toronte (Canada) ir daugelį kartų Chicagoje. Amerikiečiams koncertavo: El Passo, Tex., Los Cruces, N. M., Canutillo, N. M., Elgin, Ill., Bloomington III. ir kitur. Buvo pasiekusi Vak. Vokietiją ir koncertavo Hamburge, Saltzgitter ir Vasario 16 gimnazijoje. Šių metų vasarą (liepos mėn.) numato koncertuoti Australijos lietuviams.

Solistė Praurimė Ragienė yra dainavusi solo partijas operose ir operetėse: Parduota nuotaka, Madame Butterfly, Sūnus palaidūnas, Čigonų baronas, Cukrinis kareivėlis, Laumė, Linksmoji našlė ir kit.

Muzikos kritikai solistės Ragienės dainavimą yra gražiai įvertinę ir palankiai atsiliepi. Štai pora ištraukų.

El. Rūkštelienė 1978. XI. 4 d. DIRVOJE rašė: "... Šis koncertas parodė, kad aukšto lygio solistės balsas, pasirinktų dalykų puikus atlikimas ir visai nauja, negirdėtu repertuaru programa, auditoriją sukaustė".

Arba prof. Vladas Jakubėnas, 1974 m. DRAUGE rašo: "... Gerai praėjęs rečitalis, pristato mums Praurimę Ragienę, naujame, stambesniame maštabe mūsų dainininkų tarpe. Linkime jai įsitvirtinimo užkariautame lygyje; tegu tas užbaigtumas, kurį ji parodė savo balso ribose antroje rečitalio dalyje, kaip jos pastovus privalumas, kartu siekiant tolimesnės pažangos, ypač balso bendro su tvirtėjimo srityje".

Solistė P. Ragienė nesustojo aukštumoje, bet nuolat tobulinosi pas žinomus muzikus ir vokalistus. Dainavimą mokytis pradėjo Alice Stephens studijoje, tęsė De Paul universitete, Chicagos konservatorijoje (Sonios Sharnovos klasėje), o ir dabar dar lavina pas operos solistę Iz. Motekaitienę.

Draugų ir muzikų raginama, solistė Praurimė Ragienė įdainavo plokštelę — YRA ŠALIS, kurios sutiktuves ruošia tam tikslui sudaręs komitetas.

Plokštelės pristatymas

Sol. Praurimė Ragienė

įvyks š. m. gegužės 12 d.,
Lietuvių Tautinių Namų salėje. (aj)

OPEROS SPEKTAKLIAMS ARTEJANT

Chicagos lietuvių operos spektakliai jau čia pat ir įvyks š. m. balandžio 19, 20 ir 26 d.d. Marijos mokyklos auditorijoje, Chicagoje.

Operos dalyviai intensyviai pastatymams ruošiasi ir repeticijos vyksta kasdien. Šio sezono operose Pajacai ir "Carmina Burana" yra daug baleto, kurį atliks Violetos Karosaitės ir Jau-nučio Puodžiūno baleto studijų mokiniai, talkinant ir amerikiečiams. Taip pat pasirodys ir berniukų choras, kurį paruošė Kazys Skaisgirys.

Operos choras, solistai ir vadovai jau turėjo repeticijas su 48 asmenų simfoniniu orkestru ir yra pilnai pasiruošę spektakliams. Operos kolektyvas nepavargo berepetuodamas ir ruošdamasis spektaklių pastatymams, tad ir lietuviškoji visuomenė turėtų gausiai dalyvauti ir užpildyti visas vietas.

Rašant šias eilutes operos vadovybė skelbė, kad dar yra bilietų į visus spektaklius. Choristai, solistai ir vadovai repetuoja pusę metų po 2-3 kartus savaitėje, nesigailėdami nei laiko, nei kelionės išlaidų, o mes, žiūrovai, neįstengiame ir vieną dieną atvykti į spektaklius ir paremti operos kolektyvo pastangas.

Patartina iš anksto susipažinti su Carminos Buranos tekstu, kurį lietuvių kalbą išvertė ir operai pritaikė rašytoja Birutė Pūkelevičiūtė. Dainų tekstai yra labai įdomūs ir verta geriau juos pažinti.

Šiemet kartu su Carmina Burana statoma ir antroji opera "Pajacai".

Bilietai ir operos leidinėlis gaunamas Vaznelių prekyboje. (aj)

JAUNIMO CENTRO ATEITIS

Jau 23-ji metai kai Jaunimo Centras Chicagoje po savo erdviu stogu globoja įvairią lietuvišką visuomeninę ir kultūrinę veiklą. Nuo pat įsisteigimo jis veikė ir plėtėsi pastovioje ir nuoširdžioje Tėvų Jėzuitų priežiūroje.

Laikui bėgant ir gyvenimo sąlygoms keičiantis išryškėjo, kad šiam begaliniai svarbiam darbui tęsti ir tobulinti Tėvams Jėzuitams reikia stiprios ir vieningos pasauliečių talkos. Žinant lietuvių jėzuitų ribotą skaičių ir atsižvelgiant į jų gausius religinius, kultūrinius bei visuomeninius išpareigojimus, yra savaime suprantama, kad jiems darsi neįmanoma skirti reikiamą kiekį laiko ir energijos šiam painiam ir reikalaujančiam administraciniam darbui. Tėvų Jėzuitų vadovybė pati kreipėsi į lietuvių visuomenę ir sukviėtė laikinąją Jaunimo Centro tarybą. Po pusantrų metų kruopštaus darbo laikinoji

taryba jau yra paruošusi planus, pagal kuriuos Jaunimo Centro administravimas bus perduotas lietuvių visuomenės išrinktiems atstovams. Jau yra inkorporuota būsimoji visuomeninė organizacija Lithuanian Youth Fund, Inc. (Illinois valstijos nr. 22072) ir jau paruoštas įstatų projektas.

Pagal įstatų projekto nurodymus visuotinis Jaunimo centro narių susirinkimas kasmet renka tarybą. Kiekvienais sekančiais metais perrenkamas trečdalis tarybos narių. Taryba kviečia valdybą, kuri vykdo ir prižiūri Jaunimo Centro administravimą. Valdyba pasirašo sutartį su Tėvais Jėzuitais, nustatančią patalpų tobulinimo eigą, vidaus tvarkos reikalus, bei ateities veiklos planų metmenis. Šiuo metu yra pramatyta nuomos sutartis (be atlyginimo) vieneriems metams (nuo 1980 m. liepos mėn. 1 d. iki 1981 m. liepos mėn. 1 d.). Po pirmųjų metų sutartis pratęsiamą dar 3 metams ir t.t. Tėvai Jėzuitai lieka naujosios administra-

cijos bendradarbiais su teise kontroliuoti sutarties vykdymą, tariantis su administracija bei visuomenės išrinktąja taryba.

Iki šiol darbščiai veikusi laikinoji taryba ir valdyba yra paruošusi išsamius ir gerai persvarstytus planus ateičiai. Daug rūpesčio liekia pastato taisymas bei salių ir kitų patalpų pritaikymas pastovesniam naudojimui. Pramatoma plėsti veiklos apimtį, sudarant sąlygas lietuviams naudotis patalpomis savaitės bėgyje dienos metu. Yra paruošta kultūrinės veiklos apžvalga su mintimi įjungti visas amžiaus grupes, kuo plačiau naudojant jau turimas patalpas ir įrengimus. Jau yra suorganizuota, o greitai laiku bus dar sustiprinta viešoji apsauga.

Visi šie planai ir užsimojimai tik tada bus įgyvendinti, jei jie sulauks stiprios ir pastovios lietuviškosios visuomenės talkos. Svarbus žingsnis šia kryptimi jau padarytas sušauktaime Jaunimo Centro narių susirinkime balandžio 13 d. R. B.

LIETUVIŲ OPERA

Orffo

CARMINA BURANA

ir

Leoncavallo

PAJACAI

1980 m.

Balandžio 19 d., 8 val. vak.
Balandžio 20 d., 3 val. popiet, *Jų parduota*
Balandžio 26 d., 8 val. vak.

Marijos mokyklos auditorijoje,
67-ta ir California Avenue
Chicagoje

DIDŽIULIS BALETAS. BERNIUKŲ CHORAS
OPEROS CHORAS

Bilietai — parterėje: \$17.50, \$15.50, \$12.50, \$9.50
balkone: \$15.50, \$11.50, \$7.50
Gaunami Vaznelių prekyboje, 2501 W. 71st St.
Chicago, Ill. 60629
471-1424

Paštu bilietai užsakomi tuo pačiu adresu,
išrašant čekį Lithuanian Opera Co. pavadinimu

Visus ir iš visur
kviečiame atvykti į spektaklius

A. Vasaitis,
Dirigentas

D. Hicks,
Režisiorius

V. Karosaitė,
Choreografe

J. Puodžiūnas,
Choreografas

S. Baras,
Canio

A. Brazis,
Tonio

G. Čapkauskienė,
Sopranas

A. Grigas,
Baritonas

P. Gudas,
Tenoras

C. Kogut,
Nedda

M. Momkienė,
Nedda

J. Savrimas,
Beppe

L. Stukas,
Silvio

KRISTIJONAS DONELAITIS

DAILININKŲ VAIZDUOTĖJĖ

S. Ušinskis

P. Rimša

1780

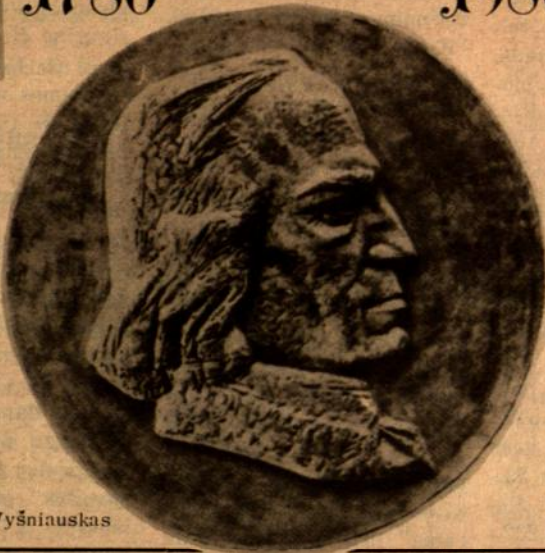
1980

J. Jakūbonis

V. Valius

B. Vyšniauskas

T. Kulakauskas

PASISEKĖS K.
DONELAIČIO
MINĖJIMAS

Lietuvių Mokytojų s-gos valdyba š. m. kovo 23 d. Tautiniuose Namuose surengė poeto Kristijono Donelaičio 200 metų mirties sukakties minėjimą.

Pirmininkė mokytojų sąjaitienė programai vadovauti pakvietė mokytoją Al. Eivienę, kuri gana sklandžiai tą pareigą atliko.

Programa buvo pradėta su Mažosios Lietuvos dainomis, kurias atliko solistė Aldona Buntinaitė, akompanuojant Arūnui Kaminskui.

Pirmoji jos daina buvo Tėvynės atminimai, muzika Vydūno, po to kita — Dieve Tėve gailestingas, sukur-

ta Valterio Banaičio pagal Čiurlionio stygino kvarteto pirmąją temą.

Pabaigai ji padainavo dvi Mažosios Lietuvos liaudies dainas: A. Storasto Laisvininko dainą ir Sakiau, sakiau Tau, mergyte, harmonizuotą J. Kamaičio (iš L. Rėzos dainų rinkinio).

Tada mokytojų sąjaitienė Apolinaras Bagdonas skaitė paskaitą apie K. Donelaitį.

Paskaita studijinio pobūdžio, gana kruopščiai paruošta visus nukėlė į 18-tąjį šimtmetį. Prelegentas pabrėžė tą faktą, kad pirmosios pasaulietinės knygos Jono Sulco Aizopo pasakėčių vertimui buvo panaudota Gumbinės apylinkės tarmės šnekamoji kalba, kuria ir pats K. Donelaitis vėliau parašė savo Metus. Ši tarmė

davė pagrindą Mažosios Lietuvos rašomajai kalbai, kuri nemažai svėrė ir 19 amž. pabaigoj susikuriant bendrinei lietuvių kalbai ir Didžiojoje Lietuvoje. Jis taipgi iškėlė K. Donelaičio poetinį talentą, nes jo Metai virto pačiu reikšmingiausiu literatūriniu veikalu visoje lietuvių literatūroje. Šiandien Metai yra išversti net į 7 kalbas, tarp jų net į japonų kalbą.

Po paskaitos K. Donelaičio Metų ištraukas vyksiai padeklamavo iš Pavasario linksmybių lituanistinės mokyklos mokinės Rita Stukaitė ir Dalia Polikaitytė.

Taipgi smuiku pagrojo D. Polikaitytė ir solistas Tadas Rūta padainavo, akompanuojant Alvydai Eitutytei. Pradėjo su J. Stroliaus Ar-

Kultūrinis vakaras

Kovo 22 d. vakare Jaunimo Centro didžioji salė buvo pilna mūsų visuomenės, apie 350 žmonių. Susirinkta pabendrauti Amerikos Lietuvių Bibliotekos Leidyklos kultūriniam vakarui, kuris vyko su lengvais užkandžiais.

Užgesus šviesoms, didžiulioje scenos ekrane matėme kun. Algimanto Kezio susuktus filmus, kuriuos vaizdžiu žodžiu komentavo akt. Elena Blandytė. Matyti: prel. M. Krupavičius, 1933 m. padarytas filmas apie Lituaniją, Darių ir Girėną, prof. A. Salys, dail. A. Galdikas ir poetai J. Augustaitytė-Vaičiūnienė, J. Aistis. Po pertraukos pasirodė Lemono jaunimo grupė "Spindulys", R. Soliūnaitės vadovaujamas; jų improvizuotos pasakaitės visus gardžiai prajuokino.

ALBL rėmėjai - N. Burnšteinai, V. Kasnis, Paramos krautuvė ir D. Kurauskienė vakarą pajavirino dovanomis, kurios buvo padalintos loterijos būdu. Programai baigiantis visi bendrai padainavo, R. Soliūnaitė akordeonu palydint. Leidyklos valdybos pirmi-

ninkas kun. A. Kezys dėkovo svečiams, rėmėjams ir visuomenei ir kvietė visus stoti į ALBL narius. A. Dundzila kvietė pasisakyti ar panašaus vakaro visuomenę pagedautų ir kitais metais. Gerai nusiteikusi, pilna salė susirinkusiųjų pritarė plojimu.

A. Dundzila pakvietė susirinkusius patalkininkauti Leidyklai, čia pat išsprendžiant vieną reikalą: esą yra nuomonių spaudai galutinai paruoštą Broniaus Kviklio naująją veiklą, "Telšių vyskupiją", leisti ne lietuvišku, bet dvikalbiu viršeliu - angliškai ir lietuviškai. Knyga yra parašyta tik lietuvių kalba, lietuvių visuomenei leidžiama. Autorius ir eilė kitų asmenų pagedauja tik lietuviško viršelio. Plojimu dalyviai nubalsavo, kad knyga būtų leidžiama tik su lietuvišku viršeliu, kas atitiko ir autoriaus ir eilės kitų darbuotojų nuomonės.

Vakaro tikslas buvo suburti lietuvių visuomenę kultūringai pabendrauti ir pasidžiaugti bendrųjų pastangų laimėjimais. Leidyklos darbuotojai mano, kad vidutiniškai išleidžiant po vieną knygą per metus, reikia ir kitų būdų mūsų ryšiams palaikyti.

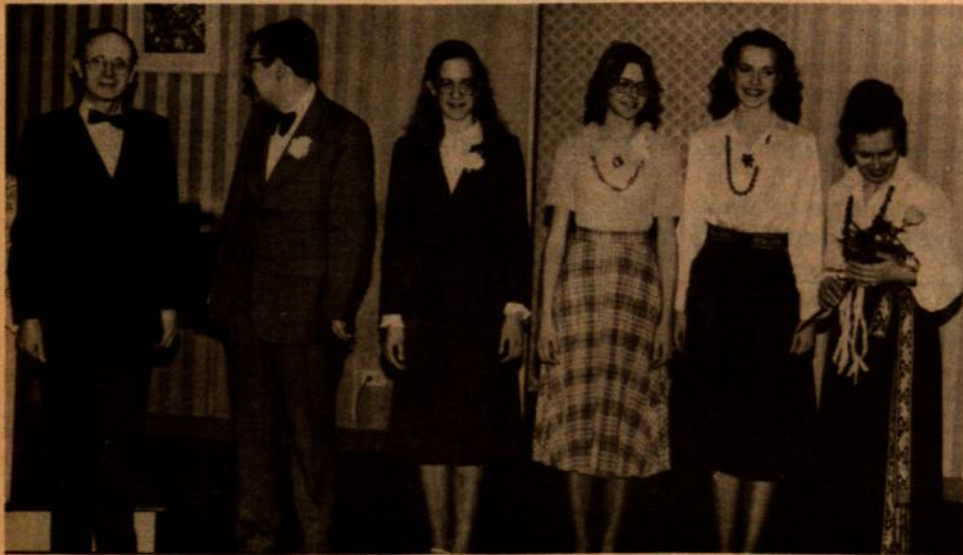
Vakaro ruošimo triūsę gražiai pasidarbavo ponios - Danutė Kurauskienė - pirmininkė, Laima Aleksienė, Irena Laucienė, Ramunė Lukienė, Regina Smolinskienė. Taip pat šiam kun. A. Kezio projektui talkino Petras Aleksa, Antanas Dundzila, Saulius Girnius, Vincas Lukas, Liūdas Šimaitis.

Svarstant vakaro pasisekimą bei patirtą susirinkusiųjų dalyvių nuomonę, galvojama (Nukelta į 12 psl.)

tu žinai?, po to V. Jakubėno, Viltinio aranžuota Tremtinių ir išvežtųjų giesmė ir 2 arijas iš Klovos operos Pilėnai — ūdrio dainą ir Margirio ariją bisui.

Užbaigai Al. Eitutytė labai įspūdingai padeklamavo D. Kučėnienės eiles Laiškai Donelaičiui.

Po minėjimo buvo kavutė, kurią paruošė ponios R. Kriauciūnienė, Memėnienė ir D. Šulienė. (apb)

Donelaičio 200 m. sukakties minėjimo programos atlikėjai. Iš kairės: A. Bagdonas, T. Rūta, A. Eitutytė, R. Stukaitė, D. Polikaitytė ir A. Buntinaitė. M. Nagio nuotr.

Kanados lietuviai

J. Varanavičius

"PARAMOS" 25 MILIJONŲ SUKAKTIS

Toronto Kredito Koope-ratyvo "Parama" nariai, prieš pora metų paminėję veiklos sudabrinį jubiliejų, š. m. kovo mėn. 23 d. įvykusiame metiniame susirinkime Lietuvių Namuose turėjo progos susipažinti ne vien tik su 1979 m. finansinėmis operacijomis, bet kartu pasidžiaugti ir vėl antra sukaktim, nes šio lietuviško banko turtas pasiekė 25 milijonų dolerių vertę.

Metinį susirinkimą pradėjo "Paramos" valdybos pirmininkas V. Aušrotas, pakvietęs susirinkusius pagerbti tylos minutės susikaupimu ir atsistojimu mirusius 1979 m. narius. Pirmininkas padarė "Paramos" 1979 m. veiklos apžvalgą, pasidžiaugdamas, kad šio lietuviško banko aktyvai jau peršoko 25 milijonus dolerių. "Parama" yra didžiausias ne vien tik iš lietuvių kredito kooperatyvų, bet jis priklauso ir Ontario provincijos didžiausiai 50 koop. grupei, užimantis 37-tą vietą. Pagal narių ir indėlių vidurkį "Parama" minėtoje grupėje užima antrą vietą, kas rodo, kad lietuviai kooperaciniu atžvilgiu yra turtingiausi. Nežiūrint netikros ekonominės padėties Kanadoje, nepastovių palūkanų ir didėjančios infliacijos, šis kredito kooperatyvas 1979 m. paaugo kapitalu ir rezervais. Valdybai teko vesti labai atsargiai palūkanų politiką už indėlius ir paskolas, kurios praėjusiais metais keitėsi penkis kartus. Šioje besireiškiančioje ekonominėje suirutėje daugiausiai nukentėję mažiausi ir silpniausieji. Mes irgi priklausome šiai grupei ir galime išsilaikyti tik su kooperaciniu principu: visi už vieną, o vienas už visus!

Kultūrinis vakaras

(Atkelta iš 11 psl.)

panašų įvykį vėl ruošti 1981 kovo mėn. Turint galvoje didelį svečių skaičių bei didžiosios Jaunimo Centro salės patalpas, manoma tada rinktis ne tik į didžiąją salę, bet ir į kavinę. Tada didžiojoje salėje būtų kiek laisviau sustatyti stalai, o kavinėje — prie mažesnių stalių būtų daugiau salionis, laisvesnis judėjimas, svečiavimasis. Programai, kuri vyktų didžiosios salės scenoje, kavinės svečiai sueitų ir patogiai susėstų balkone. (Rezervacijos 1981 ALBL kultūriniam vakarui bus pradeda-mos imti š. m. birželio 7 d., ALBL metinio susirinkimo metu ...)

Amerikos Lietuvių Bibliotekos Leidyklos vadovybė dėkoja visoms ir visiems, atsilankiusiems į kovo 22 d. vakarą. Antanas Dundzila

Valdyba nutarė pagerinti finansinių operacijų atskaitymo sistemą ir šiam tikslui jau nupirko naują kompiuterį. Visi nariai gaus naujas nario knygeles su kompiuterio įrašais, kas sustiprins pasitikėjimą "Paramos" operacijų tikslumu ir teisingumu. Banko vadovybė ir administracija stengiasi patarnauti nariams ne tik sudarydami įvairius patogius ir naudingus taupymo būdus, bet be atlyginimo tarpininkauja atsiskaitant mokestines sąskaitas, nemo-kamai užpildo pajamų mokesčių pareiškimus ir teikia kitus patarnavimus. "Parama" remia ir besimokantį jaunimą stipendijomis. Šia proga pirm. V. Aušrota 500 dolerių stipendiją įteikė studentei R. Girdauskaitei.

Iždininkas H. Stepaitis savo pranešime supažindino narius su 1979 m. finansinėmis apyskaitomis. 1979 m. gruodžio mėn. 31 d. banko aktyvai pasiekė \$24,817,000, kuriuos sudarė: kasa ir sąskaitos bankuose \$1,066,000, nivistacijos \$3,474,000, paskolos \$20,232,000 ir kiti aktyvai \$45,000. Narių indėlių buvo \$24,000,000 ir rezervų — \$626,000. Pajamų gauta \$2,364,000 ir išlaidų — \$2,174,000. Gryno pelno liko \$187,000. Palyginus šiuos davinius su 1978 m. balansu, "Parama" padidėjo indėliais \$2,818,000, kuriuos sudarė nauji indėliai \$919,000 ir išmokėtos palūkanos \$1,899,000. Apyskaitos skaičiai rodo, kad kooperatyvas turi 4684 narius ir 1979 m. padidėjo 266 nariais. Atsargos rezervai, kaip aiškino ižd. H. Stepaitis, nežiūrint mokamų mokesčių (sumokėta 1978 — \$20,000 ir 1979 m. — \$33,000) bus didinami, nes tokios finansinės apimtys institucijai yra reikalingi rezervai iki \$1,000,000. Sunkiausia problema praeitais metais sudarė gaunamos ir mokamos palūkanos, kurios buvo keičiamos keletą kartų. Už paskolas skolininkai mokėjo 13-13,5%. Tai mažiausios paskolų palūkanos palyginus su komerciniais bankais. Šios gaunamos palūkanos turėjo įtakos nustatant mokamas palūkanas už indėlius.

"Paramos" kredito kooperatyvo narių indėliai yra apdrausti iki \$20,000 Ontario kooperatyvų draudros korporacijoje, kurioje įmokėta 1% visų indėlių bendros sumos kaip investacija, iš viso \$240,000. Diskusijoje nariai nusiskundė gaunamomis palūkanomis už indėlius, kurios yra žemesnės už komercinių bankų. Buvo paaiškinta, kad valdyba turėjo sunkumų su gaunamo-

mis palūkanomis už mortgicijus, kuriuose anksčiau buvo įrašyti mažesni nuosimčiai už mokamas indėlininkams palūkanas. Be to, valdyba norėjo aprūpinti pigesniais mortgicijais jaunas šeimas, kurie pirkė namus. Valdyba planuoja pakelti mokamas palūkanas už indėlius ir padidinti nuosimčius už paskolas.

Iš gauto 1979 m. pelno lietuvių organizacijoms paremti buvo paskirta: Mai-ronio mokyklai — \$1000, Tautos Fondui — \$300, Ateitininkams — \$300, Sporto klubui "Aušra" — \$300, Sporto klubui "Vytis" — \$300, Vasario 16 gimnazijai — \$1000, "Gintarui" — \$300, Stepo Kairio muzikiniai vienitui — \$300, "Atžalynui" — \$300, Pensininkų Klubui — \$300, "Aitvaro" teatrui — \$300, Kanados Lietuvių Fondui — \$300, Skautų stovyklavietei "Romuva" — \$300, Skautams — \$300, Seselems — \$300, KLB Toronto apylinkės valdybai — \$500, KLB krašto valdybai — \$500, Prisikėlimo parapijai — \$300, Lietuvos Kankinių parapijai — \$300 ir stipendija — \$500. Iš viso \$8,300. 1979 m. bėgyje buvo išmokėta pašalpų iš einamųjų išlaidų \$7,500.00. Tai iš viso "Parama" 1979 metais parėmė mūsų lietuviškas organizacijas bendroje sumoje — \$15,800.00.

Dėl paskirtos pašalpos Vasario 16 gimnazijai — \$1,000 buvo priimta rezolucija įpareigojanti valdybą siunčiant pinigus pareikšti raštu narių nepasitenkinimą gimnazijos vadovybei dėl mokinių ruošiamų ekskursijų į okupuotą Lietuvą, ypač šiais metais, kai yra paskelbtas lietuvių susilaukymas lankytis Lietuvoje.

Rinkimams į valdomuosius organus praveisti, šiais metais buvo padarytas teigiamas pakeitimas, nes jau pora savaitių prieš susirinkimą buvo sudaryta mandatų komisija, kuri surinko kandidatų pareiškimus ir pravedė rinkimus be valdybos įtakos. Narių balsavimo kortelės buvo surinktos į specialiai užlipdytas dėžutes, kurias suskaičiavus buvo rasta, kad nariai išrinko į valdybą O. Delkų ir A. Masionį, į priežiūros komisiją V. Sendžiką. Į paskolų komisiją aklamacijos tvarka buvo išrinktas L. Šeškus. Susirinkime dalyvavo 452 registruoti nariai.

FOREMAN

With 5 years experience. Challenging position with progressive industrial metal fabricating firm. Principally job shop operation specializing in blow pipe work and heavier sheet metal contracting for industry. Well equipped, successful, 130 employees, open shop. Actual experience in similar plant a necessity. Leadership, dedication and ingenuity are prerequisites. ALSO NEEDED

EXPERIENCED BLOW PIPE INSTALLERS

Salary open. Good benefits. Address resume to:

GEORGE MILLER

BOX 12748

MEMPHIS, TENN. 38112

OR CALL 901-452-5200

9 a.m. to 5 p.m.

(9-19)

FILATELIJA

Nr.2

Antanas Bernotas

JAV-ėse vasario mėn. nuo 13 iki 24 d. Lake Placid, N. Y. vietovėje vyko XIII žiemos Sporto Olimprijada, sutraukusi žiemos sportininkus iš daugelio šalių.

Šiai progai paminėti JAV paštas išleido 14 centų atvirlaiškį, kuriame parodyta figūrinė čiuožėja, ir keturblokių po 15 centų su keturių žiemos sporto šakų sportininkais. Čia dedame pašto ženklą, kuriame parodytas ledo ritulio (hockey) žaidėjas. Lake Placid pašto įstaiga žaidynių metu laiškus antspaudavo net 9 skirtingais spaudais.

Be to, JAV paštas išleido 15 centų pašto ženklus pagerbti W. C. Fields ir Benjaminą Bannekerį bei šešis skirtingų piešinių (porėlėmis po du) "Laiškų rašymo savaitės" proga. Taip pat išleista 3 dolerių vertės knygutė, kurioje parodyti penki skirtingi istoriniai vėjo malūnai, kiekvienas pašto ženklas po 15 c.

ISPANIJA kartkartėmis išleidžia pašto ženklus paminėti kokią nors įvykiui jos kadaise turėtose žemėse. Ypatingai centro ir pietų Amerikoje. Dabar išleido 7 pezetų pašto ženklą su šv. Baltramiejaus kolegija Bogotoje, Kolumbijoje, ir 12 pezetų su šv. Morkaus universitetu Limoje, Peru valstybėje. Pastarąjį čia dedame.

Lima, Peru valstybės sostinė, randasi Andų kalnų plokštikalnyje, 8 mylios nuo Pacifiko ir jo uosto Callao. Lima buvo įkurta ispanų užkariautojo Francisco Pizarro 1535 m. ir tada pavadinta Ciudad de los Reyes (Karalių Miestas). Buvo pastatytas gražus miestas, bet vėlesniais amžiais dažni žemės drebėjimai sunaikino daug iš seno išlikusių pastatų. Taip pat daug sunaikinta iš ispanų valdžios išsilaisvinimo karuose. Ispanų valdymo laikais — 1551 m. buvo įkurtas ir šv. Morkaus vardo universitetas, kurio pastatas ir parodytas šiame pašto ženkle. Limoje gyvena apie 800,000 gyventojų.

PIETŲ AFRIKA išleido 4 centų pašto ženklą Cape Town universiteto 100 metų įsteigimo sukakčiai paminėti.

Cap Town (olandiškai Kaapstad) miestas randasi beveik pačiame pietiniame Afrikos žemyno gale netoli garsiojo Cape of Good Hope (Gerosios Vilties) Rago, Table Mountain (Stalo Kalno) papėdėje. Pats seniausias Pietų Afrikoje, miestas buvo įkurtas olandų 1652 m. XIX šimtmetyje, kai ten įsigalėjo anglai, miestas buvo įjungtas į Cape of Good Hope koloniją, o 1910 m. perėjo Pietų Afrikos žinion. Cape Town turi nepaprastai gerą uostą, ir ten sustoja pasipildymui visi laivai, plaukiant į Indijos vandenyną ar į Pietų Ameriką. Cape Town universitetas buvo įsteigtas 1829 m. kaip Pietų Afrikos kolegija, ir tik nuo 1916 m. paverstas pilnu universitetu. Cape Town mieste gyvena apie 350,000 gyventojų.

V. VOKIETIJA išleido 50 pfenigių pašto ženklą savo žymiam dailininkui Anselmui Feuerbachui pagerbti.

Anselm von Feuerbach (1829-1880) gimė Speyerio mieste. Studijavo meną Duesseldorfo tapybos akademijoje, vėliau Muenche-ne ir Paryžiuje pas žymius dailininkus. Nuo 1855 m. studijavo ir dirbo Italijoje, nuo 1873 m. buvo profesorius Vienos meno akademijoje. Tape antikinis ir istorinis miestas. Jo tapyba pasižymi išbaigtomis formomis, spalvų šiltumu ir dvasiniu skaidrumu. Čia duotame pašto ženkle parodytas jo paveikslas "Ifigenija Tauridoje". Taip pat parašė ir savo autobiografiją.

IMMEDIATE OPENING FOR ELECTRICAL TROUBLE SHOOTER

TO \$25,000

Need individual to trouble shoot & maintain solid State D.C. drives, sequence controls and relay logic circuits. Broad electronics & electrical background required.

Salary to \$25,000 with overtime. Good clean working conditions.

For more information & interview: CALL JIM OVERY:

at 214-647-4374

POLY-AMERICA INC.

2000 W. MARSHALL ROAD

GRAND PRAIRIE, TEXAS 75051

E.O.E. M/F

(12-18)

Sūkurio jaunimo ansamblio kanklininkės. Iš kairės: Ald. Lingertaitienė, Ver. Bizinkauskaitė, Reg. Kulbytė ir H. Dilytė. J. Rentelio nuotr.

Bostono lietuviai

AMERIKIEČIAI DOMISI J. JURASU

Bostono didysis dienraštis The Boston Globe balandžio 3 d., ketvirtadienį, įdėjo ilgą straipsnį "A second life for Soviet exile". Straipsnyje aprašomas Jono Jurašo sausio mėnesį įvykęs pastatymas dramos "The Suicide". Aprašoma, kad Providence miesto meras ta proga įteikęs Jonui Jurašui auksinį miesto raktą, ir kaip amerikiečiai buvo susiįdomavę tuo pastatymu. Rašoma, kad Jonas Jurašas yra gimęs Lietuvoje, bet visur kitur minimas kaip "the exiled Soviet theater director". Taip pat parašyta, kad tos pačios dienos vakare jis bus rodomas televizijos 2-ram kanale.

Televizijos programoje, kuri tęsėsi pusę valandos, su Jurašu kalbėjo The Boston Globe reporteris Kevin Kelly jo to pastatymo repeticijos laiku. Kartais rodoma repeticija, kur jis labai energingai rodo ir moka aktorius, o kartais ir vėl pasikalbėjimas. Ir šiame pasikalbėjime Jonas Jurašas minimas kaip sovietų teatro Kaune Lietuvoje režisorius.

Jurašas pasakoja reporteriui, kaip Sovietų Rusijoje nėra laisvės, kad sienos yra nepatikimos ir jos klausosi pasikalbėjimų. Kūrėjai yra

suvaržyti ir turi kurti pagal valdžios nurodymus. Jokios laisvės kūrėjui. Tad nebepakeldamas tokio režimo, Jurašas paprašęs leidimo išvykti iš Sovietų Rusijos į užsienį. Pradžioje jam buvo atsakyta, bet vėliau leidė. Jis emigravęs 1974 m. Pradžioje gyvenęs Europoje, o vėliau persikėlęs į Ameriką.

Šis parodymas buvo gana savotiškas: repeticija ir pasikalbėjimas. Tai lyg dabartinė amerikiečių TV režisūra. Jurašo ir anglų kalbos mokėjimas yra visai neblogas. Jeigu jam ir toliau taip seksis, gal jam atsidarys durys ir į platesnius Amerikos scenos horizontus.

MANUFACTURING

We are a medium sized west coast manufacturer of precision mechanical products for aerospace, marine and industrial applications and have the following opportunities available:
**MECHANICAL ENGINEERS
PRODUCTION SUPT.
PC SUPERVISORS
FOREMAN M/F
INDUS/MFG ENGINEERS**
If you are interested in exploring these opportunities forward resume to:
SARGENT INDUSTRIES
2533 E. 56TH STREET
HUNTINGTON PARK, CALIF. 90255
ATTN: MIKE HELTON
Equal Opportunity Employer (16-22)

WANTED

O. D. GRINDER OPERATOR

Must be able to form own set up & work from blue prints & close tolerance. 30 cents night shift premium. Excellent benefits.

LUCAS MACHINE DIV.

12302 KIRBY AVE.

CLEVELAND, OHIO 44108

Equal Opportunity Employer M/F (13-18)

DELLA E. JAKUBS & SON

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA, GERAI VĖSINAMA IR YRA DIDELĖ AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės valandoje suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

RITA MATAS

ISTAIGOS
ADMINISTRATORĖ

TURNER REALTY

501 East 185 St.

Euclid, Ohio 44119

Phone: 486-2530

Esame registruoti pilnateisiais nariais trijose skirtingose Multiple Listing įstaigose:

CAMLS — Cuyahoga County

(Cleveland & Suburbs)

LCMLS — Lake County

RMLS — United States

Todėl galima triskart plačiau skelbti Jūsų parduodamą nekilnojamąjį turtą. Tuo reikalu kreipkitės į bet kurį mūsų bendradarbių.

Bendradarbiai:
DALIA ŠIRVAITIS
ANTANAS KALVAITIS
ALGIS MATAS
TONI LINDEN
DALIA KASULAITIS
PETRAS MATAS
RAY SABALIAUSKAS

VYTAS MATAS —
teisėsinis patarėjas

SŪKURIO KONCERTAS

Brocktono ir apylinkės jaunimas susibūręs į ansamblį. Šokiams vadovauja Vyt. Bruzgys, muzika palydi Marytė Crowley, pianinu ir Brian Pierce — akordeonu. Kanklininkėms vadovauja Aldona Lingertaitienė. Muzikos mokytojas komp. J. Gaidelis (ir šio koncerto koordinatorius). Be šokėjų ir kanklininkių šiame koncerte dalyvaus iš Weymouth, Mas. South-east Filharmonijos orkestro apie 10 muzikantų.

Tikrai didingas koncertas jau čia pat: gegužės 3 d. 7 val. p. p. N. Junior High School auditorijoje, 108 Oak Street, Brockton, Mass. (Įėjimo auka tik \$5.00).

Bilietai platinami kiekviename apylinkės mieste, kuriuos patartina įsigyti anksčiau, nes auditorijoje vietų tėra 700. Prie įėjimo gali nebelikti bilietų.

Ansamblio koncerto rengėjai kviečia Brocktono, Bostono ir apylinkės lietuvius su draugais amerikiečiais šiame didingame kon-

certe dalyvauti. Tuo paremsite dvasiniai ir materialiai mūsų darbštųjį jaunimą ir įgalinsite šokėjus dalyvauti VI-je šokių šventėje, šią vasarą, Chicagoje.

Iki pasimatymo, gegužės 3 d. 7 val. p. p. Brocktone!
E. Ribokienė

Wanted Experienced

DIESEL MECHANIC

General Truck-Lease Inc. needs diesel truck mechanic in Washington, Pa. Take care of small fleet of tractors & trailers, 1 man shop. Good pay, benefits & transp. furnished. Send resume to General Truck Lease Inc. Suite 101, 12 Perimeter Park Drive, Atlanta, Georgia 30341. (16-23)

ATLIKITE RTA TIKRINIMĄ

Jūs žinote ką infliacija padarė kainai, pripildant mašinos tanką benzinu. Bet kaip apie jūsų susisiekimo sistemą? Atlikite uždavinį, kad pamatytumėte kiek žinote apie jūsų RTA išlaidas?

1975 m. dizelio degalas RTA autobusams buvo 34 c. galionui. 1980 m. pramatoma, kad kaina pasieks:

- ☐ A. 43c
- ☐ B. 55c
- ☐ C. 67c
- ☐ D. 81c

Čia yra palengvinimas: jei galvojate, kad kaina padvigubėjo, galvokite iš naujo.

Greater Cleveland
Regional Transit Authority

Atsakymas bus kitą savaitę.

Užpraėjusios savaitės uždavinio atsakymas: 25 c. vietinio susisiekimo kaina RTA yra \$1.25. Autobusų gaunamos pajamos padengia tik apie 20% RTA visų išlaidų.

**KOMPOZITORIAUS
ALFONSO MIKULSKIO
50 METŲ MUZIKINĖS KŪRYBOS
IR
LIETUVIŲ TAUTINIO MENO
ČIURLIONIO ANSAMBLIO
40 METŲ VEIKLOS SUKAKČIŲ**

AKADEMIJA IR KONCERTAS

1980 gegužės 4, sekmadienį, 4 v. p. p.

**DIEVO MOTINOS NUOLATINĖS
PAGALBOS PARAPIJOS
AUDITORIJOJE,**

18022 NEFF ROAD, CLEVELAND, OH. 44119

Akademijoje apie sukaktuvininkų kūrybą ir
darbus kalbės rašytojas, poetas
STASYS SANTVARAS

**KOMP. A. MIKULSKIO TAUTINĖS MUZIKOS
IR DAINŲ**

SUKAKTUVINIS KONCERTAS

ISPILDO LTM ČIURLIONIO ANSAMBLIS, KANKLIŲ
IR LIAUDIES INSTRUMENTŲ ORKESTRAS.

★

Po koncerto iškilminga vakariinė DMNP parapijos kavinėje.
BILIJETA I AKADEMIJĄ IR KONCERTĄ \$5, \$4, \$3.

Rezervuoti vietas ir įsigyti bilietus pas J. Malskį (216)
486-9165, V. Plečkaitį (216) 531-3474 ir DMNP spaudos
kioske pas J. Žilionį.

Vakariinė asmeniui \$6.00. Vakariinė užsisakoma iš anksto
pas Oną Jokūbaitienę (216) 481-7161.

MALONIAI KVIECIAME VISUS LIETUVIUS AKADE-
MIJOJE IR KONCERTE GAUSIAI DALYVAUTI IR PA-
GERBTI IŠEIVIJOS IŠKILIAUSIUS TAUTINIO MENO
REPREZENTANTUS.

SUKAKČIŲ RENGIMO KOMITETAS

**CLEVELANDO
PARENGIMAI**

• **BALANDŽIO 20 D.** Madų
paroda. Rengia Vyr. Skaučių
Židinys.

• **BALANDŽIO 26 - 27 D.**
Ateitininkų šeimos šventė.

• **GEGUŽĖS 4 D.** — Šv.
Kazimiero lituanistinės mo-
kyklos mokinių pirmoj Komu-
nija.

• **GEGUŽĖS 4 D.** Čiurlio-
nio ansamblio ir jo vadovo A.
Mikulskio sukaktuvinis kon-
certas-akademija.

• **GEGUŽĖS 10 D.** Pabal-
tiečių parengimas. Ruošia A.
L. Taryba Clevelando skyrius.

• **GEGUŽĖS 11 D.** — Šv.
Kazimiero lituanistinės mo-
kyklos rengiamas Motinos die-
nos minėjimas.

• **GEGUŽĖS 18** — 4:00 val.
Kultūrinė popietė DMNP pa-
rapijos salėje.

• **GEGUŽĖS 31 D.** Abitu-
rientų balius.

• **BIRŽELIO 1 d.** — Šv. Ka-
zimiero lituanistinės mokyklos
mokslo metų pabaigimas.

• **BIRŽELIO 1 D.** ALT
S-gos Clevelando skyriaus 30
metų sukakties minėjimas su
paskaita, menine programa ir
vaisėmis Lietuvių Namų vir-
šutinėje salėje.

• **BIRŽELIO 8 D.** Lietuvių
Namuose Onos Mikulskienės
kanklių muzikos studijos mo-
kinių 8-tas rečitalis.

• **BIRŽELIO 15 D.** ALTo
tragiško birželio minėjimas.

• **LIEPOS 27 D.** Žalgirio
šaulių kuopos tradicinė gegu-
žinė.

• **RUGPIŪČIO 9-10 D.D.**
Šaulių S-gos kultūrinis savait-
galis Lietuvių namuose.

• **RUGPIŪČIO 17 D.** 12 val.
L.K.V.S. "Ramovė" Clevelando
skyrius rengia pobūvį "Karys"

žurnalui paremti. Lietuvių na-
muose viršutinėje salėje.

• **RUGPIŪČIO 30 D.** Spor-
to užbaigtuvių parengimas.
Rengia Kar. A. Juozapavičiaus
šaulių kuopa.

• **RUGSĖJO 27 D.** Dirvos 65
metų jubiliejinis balius.

**GERIAUSIAS PUSMETINIS
JUMS UŽ ŽEMIAUSIAS
KAINAS, KURIOS
NESIKARTOS**

Kiekvienas sudėjimas garantuojamas
gerai ir gražiai.

Visiems sudėjimams įskaitomas kirpimas ir
stilizavimas.

Soft Velvet Perm

Gaukite vieną iš šių nuostabių sudėjimų kol jie
yra prieinami už šią ekonomišką kainą. Plau-
kiąs vingiuotas judėsys, duodas paramą ten, kur
plaukų stilius reikalauja. Puikus sudėjimo...
švelni ir natūrali išvaizda.

tik
\$14.95
ne \$25

Helene Curtis Perm

Vienas iš labiausiai žinomų vardų išsilaikančia-
me sudėjime jūsų plaukai bus puikūs be prie-
kaišto ir lengvai tvarkomi, net jeigu yra ploni,
sausai, žili, dažyti ar išbaltinti. Švelnus pageri-
nimas ir puikūs plaukai.

tik
\$16.95
ne \$30

UniPerm

Labiausiai žinomas vardas išsilaikančiuose su-
dėjimuose. Daugelyje salonų ima iki \$50 už
šį sudėjimą ir nepadaro jo taip gerai kaip mes.

tik
\$21.95

Mes taip pat turime Pantene ir "No Set" sušukavimą ir
Go sudėjimą moterims ir vyrams.

Stilizuotas kirpimas

Puikiai paruošti kirpimo ekspertai duos jums išvaizdą
kuri kaip tik tinka jums. Šiandieninį lengvai išlaikomą
stilių puikiai pritaikytą jūsų gyvenimo stiliui. Užsaky-
kite dabar kirpimą, kuris duos jums išvaizdą, kuria bū-
site patenkinti.

Tik \$5.95

Plovimas ir sudėjimas

Mūsų šukuotojai yra laimėję daugelį premijų stilizavimo
varžybose krašte. Jie pritaikys stilių specialiai jums. Jūs
atrodysite ir jausitės visada geriausioj formoj.

\$5.45

Penktad., šeštad. ir prieš šventes 50 centų daugiau.

andré duval

EAST	WEST
• 406 Euclid Ave., 2d F. 781-3161	• Opposite Southland, 845-3400
• Southgate, 5899 Warrensville, 663-6346	• Opposite Westgate, 333-6646
• Severance Center, 382-2600, 382-2569	• Parmatown, 884-6300
• Shoregat, Lake Shore Blvd., 944-6700	• Sheffield Center, Lorain 233-7211,
• Mentor, 255-9115, next to Zayre's	Elyria 324-5742
• Opposite Eastgate, 449-3435	

JEI JUMS REIKIA UŽDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR
PAŠALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽININGAI.
Dengiame stogus apartamentams, įmonėms, krautuvėms.
Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius.

MARTINS ir GUNARS KAULINS Lakewood, Ohio

**MOKAME AUKŠČIAUSIĄ
NUOŠIMTĮ**

UŽ SANTAUPŲ PAŽYMĖJIMUS

6 1/2% įnešus \$100
12 mėnesių

6 3/4% įnešus \$100
30 mėnesių

7 1/2% įnešus \$100
48 mėnesiams

7 3/4% įnešus \$100
72 mėnesiams

Indėlius galima išimti bet kuriuo laiku. Tačiau už taupymo pažymėjimus,
kurie išduoti 1979 m. liepos 1 d. vieniems metams ar ilgiau, nuošimtis nebus
mokamas už 6 mėnesius, jei juos išimsime anksčiau nustatyto laiko. Jei
indėliai deponuoti tik metams ar trumpesniai laikui, tada nuošimčiai ne-
bus mokami už 3 mėnesius, išėmus juos anksčiau nustatyto laiko. Šiuo
atveju už išimtą sumą bus mokami tik reguliarius taupymo nuošimčiai.

**PATOGIAUSIAS TAUPYMO BŪDAS
REGULIARI TAUPYMO KNYGUTĖ**

Už įnašus mokame

5 1/2%

Nuošimtis apskaičiuojamas kiekvieną dieną ir išmokamas
metų ketvirčiais.

SANTAUPŲ SĄSKAITOS APDRAUSTOS IKI \$40,000.

PASKOLAS NAMŲ PIRKIMUI.

Superior Savings
AND LOAN ASSOCIATION

ATIDARYTA SEPTADIENIAIS. Uždaryta pirmadieniais.

MAIN OFFICE

798 East 185th Street

481-3008

32800 Center Ridge Road 13515 Euclid Ave.
779-5915 681-8100

14406 Cedar Ave.
381-4280

ESLC

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

PRADĖTI DIRVOS SUKAKTUVINIAI METAI

Balandžio 12 d. Dirva pradėjo sukaktuvinių koncertų savo 65 sukaktuvinius metus. Pagrindinis minėjimas-akademija įvyks rudėnį, rugsėjo 27 d.

Sukaktuvinio koncerto programą atliko sol. Birutė Dabšienė iš Los Angeles. Jai akompanavo komp. Jonas Švedas. Plačiau apie koncertą bus kitame numery.

Pradėdama šiuos sukaktuvinius metus Dirva gavo iš JAV senatoriaus John Glenn ir JAV senatoriaus Howard M. Metzenbaum sveikinimus, kuriuos po koncerto vakarienes metu perskaitė dr. V. Stankus, Vilties draugijos vicepirmininkas. Sveikinimų tekstai spausdinami pirmame puslapy.

Koncerte ir vakarieneje dalyvavo iš Detroito JAV LB krašto valdybos pirm. inž. V. Kutkus su ponia ir šia proga tarė trumpą žodį, palinkėdamas Dirvai sėkmės.

Vilties draugijos pirmininkas dr. D. Degėsys trumpu žodžiu priminė sukaktuvinius Dirvos metus ir padėkojo sol. B. Dabšienei, komp. J. Švedui ir visiems talkininkams prisidėjusiems prie šio koncerto pasisiekimo, o taip pat visiems svečiams savo atsilankymu parėmusiems Dirvą.

SVARSTYS HELSINKIO NUTARIMUS

Helsinkio nutarimų Ohio taryba, kurios pirmininkė Gaila Klimaitė, balandžio 25 ir 26 dienomis rengia Clevelande, City Club patalpose, 320 Superior Ave.,

Sol. Birutė Dabšienė Dirvos koncerte. Prie pianino komp. Jonas Švedas. J. Garlos nuotr.

žmogaus teisių konferenciją, kurioje dalyvaus iš Washingtono valstybės departamento patarėja ir Madrido konferencijos planuotoja Rozana Ridgway. Įėjimas visiems laisvas.

Pirmoji sesija paskaitų prasidės penktadienį, 7 v. v. Antroji sesija prasidės šeštadienį, 1 v. p. p. Paskaitose bus nagrinėjami Helsinkio nutarimai, žmogaus teisių pažeidimai Sov. Sąjungoje ir Madrido konferencijos darbai.

Visi lietuviai maloniai kviečiami dalyvauti šios konferencijos paskaitose.

LIETUVIŲ NAMŲ VALDYBA PASISKIRSTĖ PAREIGOMIS

Lietuvių namų direktorių ir Lietuvių klubo pasikėtinų tarybos balandžio 10 dienos posėdyje išrinko abiejų bendrovių naują pirmininką ir kitus direktijos pareigūnus.

Lietuvių namų ir klubo pirmininku išrinktas — Zenonas Dučmanas, vicepirmininkas — Romas Bublys, sekretorius — Vytautas Jo-

kūbaitis, akcijų sekretorius — Ramūnas Švarcas, klubo narių sekretorius — Gytis Motiejūnas, išdininkas Raimundas Butkus, informacijos direktorius — Juozas Stempužis, namų priežiūros direktoriai — Arėjas Natkus ir Juozas Duleba, inventoriaus direktorius Vytautas Sniečkus ir direktoriai be pareigų — Raimundas Kudukis ir Vladas Plečkaitis, kuriems tam tikros darbų sritys bus paskirtos, kai direkcija apsvarstys metinį darbų planą.

Naujasis bendrovių pirmininkas Z. Dučmanas Lietuvių klubo patikėtinu buvo išrinktas 1956 metais, o Lietuvių namų direktorium 1960 metais. Jis šias abi organizacijas gerai pažįsta, jose dirbo daug metų.

LF REIKALU

Gegužės 3 Chicagoje įvyksta Lietuvių Fondo narių ir jų atstovų suvažiavimas. Lietuvių Fondo Ohio valstijos atstovė M. Lenkauskienė prašo visus Clevelando ir apylinkių LF narius pareikšti jai savo pageidavi-

MALONIAI VISI KVIEČIAMSI Į MADŲ PARODĄ "ANTRĄ KARTĄ PAVASARĮ"

š. m. balandžio 20 d. 4 v. p. p.
DIEVO MOTINOS PARAPIJOS
DIDŽIOJE SALĖJE.

KAVUTĖ — LAIMĖJIMAI

Rengia VYR. SKAUČIŲ ŽIDINYS

mus ir atsiųsti pasirašytus įgaliojimus. Taip pat per Mildą Lenkauskienę galima įteikti LF įnašus.

TRYLIKOTOSIOS METINĖS

Už chemijos prof. Prano Jucaičio a. a. žmoną Jadvygą Jucaitienę trylikotosios metinės šv. Mišios bus laikomos šv. Jurgio bažnyčioje balandžio mėn. 20 dieną, 10:30 val. sumos metu.

• Neringos skaučių tuntas šį sekmadienį, balandžio 20 d. dalyvaus Pilėnų skautų tunto rengiamoje šv. Jurgio, visų skautų globėjo, šventėje.

Skautės uniformuotos renkasi 9:45 val. ryto prie DMNP parapijos didžiosios salės. Organizuotai dalyvaus pamaldose šv. Mišiose 10 val. ir 11:30 v. pusryčiuose ir iškilmingoje sueigoje Lietuvių Namų viršutinėje salėje.

Šventėje dalyvauti kviečiami skaučių tėveliai ir draugai.

• Dr. Danguolė Tamulionytė pakviesta Department of Health Education and Welfare į Washington, D. C. kaip skaitytoja — read-

er. Ji skaitys ir įvertins atsiųstus universitetų ir etninių grupių projektus HEW ir patars Departamentui, kuriuos įvertintus projektus priimti ir finansiniai paremti. Į Washingtoną išvyksta sekmadienį ir bus ten visą savaitę.

• APDRAUDOS reikalais geriausius pataravimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį, tel. 531-2211.

• PATRIA prekybos namuose, 794 E. 185 St., Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokščių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telef. 531-6720.

• PERKANT IR PARDUODANT NAMUS prašome kreiptis į ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 913-0910.

ATEITININKŲ PAVASARIO ŠVENTĖ

šeštadienį, balandžio 26 d. 7 val. vak.
DMNP PARAPIJOS SALĖJE,
18022 NEFF ROAD

KONCERTAS-VAKARAS

Programoje:

Solistas VACLOVAS VERIKAITIS, iš Toronto, po ilgos pertraukos atvyksta į Clevelandą. Lietuvių ir pasaulinių muzikų kūriniai.

Pianistė — GENE KARSOKIENE.

KRISTINA ir ILONA KUPREVIČIŪTĖS — pianinas ir trimitas — nuteiks pavasariškai svečius. Prieš koncertą bus atidaryta dailininko MINDAUGO NASVYČIO dailės darbų paroda, kuri tęsis balandžio 26 ir 27 d.d.

Po programos vaisės ir šokiai R. Strimačio kapelai grojant.

Visi kviečiami atsilankyti šeštadienį ir sekmadienį — po pamaldų, įėjimas laisvas.

Bilietai kaina į koncertą: 6, 5, 4, 3 dol. Bilietaus užsakyti pas: Simoną Laniauską — 486-2152, D. Čipkienę — 944-2167, I. Sušinskienę — 531-7727 ir po pamaldų — DMNP parapijos kavinėje.

Po Dirvos koncerto, dalis svečių pasiliko vakarienei. Prie garbės stalo sėdi iš kairės: komp. J. Mikulskis, R. Dabšys, p. Kutkienė, sol. B. Dabšienė, sol. A. Švedienė, Vilties draugijos pirm. dr. D. Degėsys, komp. J. Švedas, R. Degėšienė, kun. G. Kijauskas, S.J. Prie mikrofono kalba JAV LB krašto valdybos pirmininkas inž. V. Kutkus. J. Garlos nuotr.

DIRVA

• **ALT S-gos Chicagos skyriaus** narių susirinkimas įvyks Lietuvių Tautiniuose Namuose balandžio 20 d., sekmadienį, 3 val. po pietų.

Bus renkama nauja skyriaus valdyba ir kontrolės komisija. Be to bus įdomi paskaita.

Visi skyriaus nariai kviečiami susirinkime dalyvauti.

• **Herta Jonienė, ALT S-gos Philadelphijos skyriaus** narė, gyv. Riverside,

N. J., balandžio 4 d. mirė po sunkios ligos. Nuliūdime liko vyras Algirdas Jonys, dvi seserys ir brolis su šeimomis.

• **Jonas Gudauskis**, buvęs Lietuvos Apeliacinių rūmų pirmininkas ir teisingumo ministeris, gyv. Chicagoje, balandžio 4 d. mirė po sunkios ir ilgos ligos, sulaukęs 90 m. amžiaus. Nuliūdime liko žmona Stasė, Skaučių sesrijos darbuotoja.

• **Pianistas Vytautas Smetona** iš Clevelando, balandžio 1 dieną koncertavo New Yorke, Carnegie Recital salėje. New York Times muzikos kritikas Raymond Erickson balandžio 2 d. nr. koncertą gerai įvertino, pažymėdamas, kad jaunas Vytautas Smetona 24 m. amžiaus be kelių menkų klaidelių priklauso prie pačių gabiausių pianistų.

• **Gintaras Karosas**, Baltic Associates, Ltd, pirmininkas, automobilių susidurime buvo sunkiai sužeistas, sulaužyti šonkauliai, sužeista krūtinė ir jo automobiliui padaryti dideli nuostoliai. Linkime Gintarui greit pasveikti.

• **Operos dainininkė Li-lija Šukytė** kovo mėnesį dainavo Ženevos operoje. Ji šis kartus iš eilės suvaidino Margaritos vaidmenį Gounod operoje "Faustas".

Dainininkė pakviesta dainuoti Ženevos operoje taip pat gegužės mėnesį.

Vieną L. Šukytės vaidinimą aplankė šveicarijos lietuvių grupė su Dr. A. Geručiu priešakyje. Dainininkei įteiktas lietuvių laiškas ir dovana.

• **Lietuvos atstovas dr. S. A. Bačkis** 1980. 4. 3 d. dalyvavo ambasadoriaus Abelardo L. Valdez, Protokolo šefo, priėmimo Blair House, surengtame Europos valstybių diplomatinė misijų šefams.

Po to, Pabltijos valstybių diplomatiniai atstovai, dr. S. A. Bačkis, dr. A. Dinbergs ir Ernst Jaakson turėjo pasitarimą jų veiklos einamaisiais reikalais.

Balandžio 15 d. Lietuvos atstovas dr. S. A. Bačkis su žmona dalyvavo Somalijos Demokratinės Respublikos ambasadoriaus ir ponios Addou išleistuvėse. Ambasadorius dr. Abdulahi Ahmed Addou yra paskirtas Somalijos Finansų ministriu.

STANULIO PARODA

Kovo 29 d. Neuchatel universitetiniame mieste, Šveicarijoje, atidaryta dailininko Gabrieliaus Stanulio paveikslų paroda. Paroda vyksta žinomoje Distelheim galerijoje. Ji truks iki gegužės 4 d.

Tai jau vienuoliktoji individualinė dail. Stanulio kūrybos paroda. Be to, dailininkas dalyvavo 13-je kolektyvinių parodų.

Dail. G. Stanulis profesoriauja Ženevos dailės mokykloje.

Į parodos atidarymą (vernisaage) buvo nuvykęs Lietuvos Diplomatinės Tarnybos narys Dr. A. Gerutis, gyvenantis Berne.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

A. A.

JONUI GUDAUSKIUI

buv. Lietuvos Teisingumo Ministeriui ir ilgamečiui Apeliacinių Rūmų pirmininkui mirus, jo žmonai, poniai STASEI GUDAUSKIENEI, ir dukrai LAIMAI nuoširdžią užuojautą reiškia

Stepas ir Aldona Bukaveckaitė
Mackevičiai

A. A.

JONUI GUDAUSKIUI

mirus, jo žmonai STASEI ir dukrai LAIMAI su vyru reiškia nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdi

Liucija Šaudzienė

Buv. Apeliacinių Rūmų Pirmininkui

A. A.

JONUI GUDAUSKIUI

mirus, jo žmonai STASEI, dukrai LAIMAI ir šeimai gilią užuojautą reiškiamo

Stasė ir Stasys
Šimoliūnai

PRANEI GLOBICH-GLEMŽAITEI

mirus, jos sesutei ELENAI STASIENEI, Kultūros klubo narei, gilią užuojautą reiškia ir kartu liūdi

Detroito Lietuvių Kultūros
Klubų Valdyba

KRISTOPUI PLONAIČIUI

Švedijoje mirus, jo žmonai, dukrai ir sūnui bei artimiesiems reiškiamo nuoširdžią užuojautą

Leonas ir Agnė
Knopfmilėriai

Po sunkios ligos atsiskyrus su šiuo pasauliu
ALT S-gos Philadelphijos skyriaus narė

A. A.

HERTAI JONIENEI,

jos vyrui vienam iš skyriaus steigėjų ir dabartiniam ALT S-gos Rytų apygardos pirmininkui ALGIRDUI JONIUI, netekus gyvenimo palydovės, nuoširdžią užuojautą reiškia ir kartu liūdi

ALT S-gos Philadelphijos
skyriaus nariai:

Stefanija ir Vladas Bagdonavičiai
Grazina Bakuckienė
Aleksandra Česonienė
Saliomėja ir Petras Dideliai
Genovaitė ir Algis Dilbai
Aleksandra ir Vincentas Gruzdziai
Bronė Impolėnienė
Vladislava Jonkienė
Janė ir Kazys Kauliniai
Povilas Lichutinas
Marija ir Juozas Klausai
Irena ir Vytautas Matoniai
Henrikas Misliauskas
Jadviga ir Stasys Melnikai
Nora ir Petras Mitalai
Aleksandra Sabaliauskienė
Antanina Špakauskienė
Česlovas Tamašauskas
Elena ir Antanas Tarvydai
Augustina Valienė
Eugenija ir Bronius Vigeliai

A. A.

HERTAI JONIENEI

mirus, jos vyrui ALGIRDUI JONIUI, Vilties draugijos šimtininkui ir ALT S-gos Rytų apygardos pirmininkui, reiškiamo užuojautą

Vilties Draugijos Valdyba
ALT S-gos Valdyba
ir
Dirva

Tautinės Sąjungos ištvermingai veikėjai

A. A.

EMILIJAI STEPONIENEI

mirus, jos vyrui BALIUI gilią užuojautą reiškia

SMETONŲ ŠEIMA